

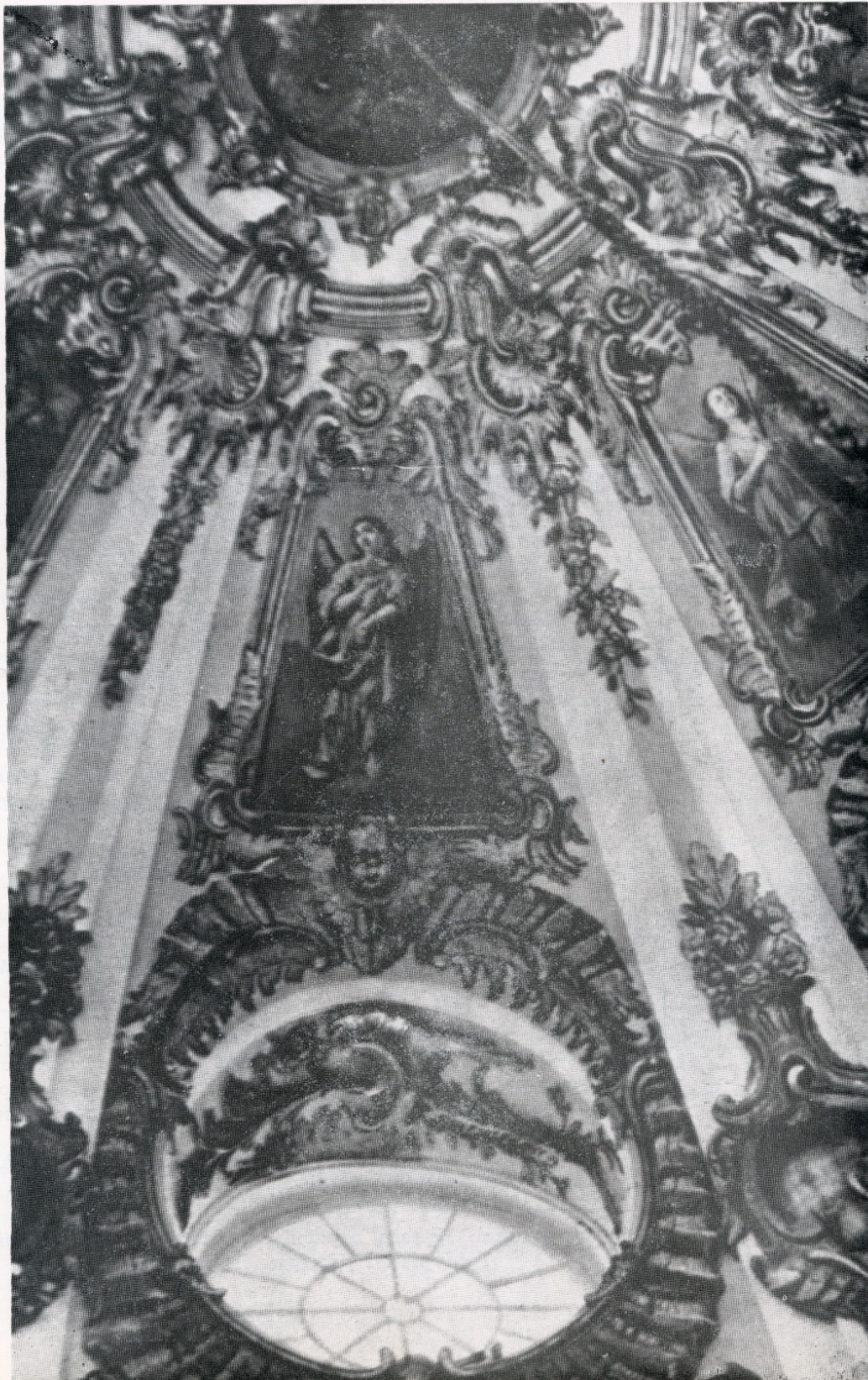
Молода Україна

журнал української демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ XXVI.

ЧЕРВЕНЬ-ЛИПЕНЬ — 1976 — JUNE-JULY

Ч. 246

ТОРОНТО

НЬЮ-ЙОРК

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

Victor Zwetkow
6465 — 43 Ave., Apt. 1
Montreal 410, Que.

T. Boyko
3688 Parkview St.
Penticton, B.C.
V2A 6H1

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Hopewell, N. J., 08525

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warners, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У Зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko,
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko,
78 Kensington Park Rd.,
London W. 11. — England

В Австралії:

S. Krywolap,
Box 1586 M.
G. P. O. Adelaide.
S. Australia.

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді

Голова ЦК: В. ПЕДЕНКО

Редагує Колегія.

Адреса ЦК ОДУМ-у:

O. D. U. M.

18 Henderson Ave.
Thornhill, Ont., Canada
L3T 2C0

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: V. PEDENKO

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата — 12 чисел

У С.Ш.А., у Канаді і в Україні ----- 6.00 доларів

Ціна одного примірника: 60 центів

В Австралії ----- 4.00 дол. (австрал.)

Ціна одного примірника: 40 центів

В Англії і Німеччині ----- 4.00 дол. (америк.)

Ціна одного примірника: 40 центів (америк.)

В усіх інших країнах Європи ----- 3.00 дол. (америк.)

Ціна одного примірника: 30 центів (америк.)

В усіх країнах Південної Америки ----- 2.50 дол. (америк.)

Ціна одного примірника: 25 центів (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає остан-
нє число журналу, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо прислати поштові значки або інтерна-
ціональні купони (International coupon) на суму 25 канадійських
центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає
за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів
не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди
відповідають поглядам редакції.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA,

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Л. Забашта, А. Галан — Поезії. С. Голу-
бенко — Батько і син Левицькі на ниві мистецької творчості. Митр.
М. Овчаренко — Людина і машина. В. Чапленко — Збірка ретроспек-
тивної лірики. Ол. Пошиваник — І. П. Багрянний — поет і письменник.
С. Караванський — Мова про мову. С. М. Терещенкова — Перекази
про завмирання. В. Чапленко — Три трагедійні дрібнички. А. Юриняк
— Психологічна зоря. З одумівського життя. Різне. Гумор.

На обкладинці: Купола церкви Св. Андрія в Києві розмальована
Григорієм і Дмитром Левицькими.

Любов ЗАБАШТА

БАНДУРИ

ЛИСТ З УКРАЇНИ

І. С. Козловському

Здалася пісня Ваша мені святом...
Веселим святом на українській ниві.
Так хороше ви вмієте співати,
Що люди з того робляться щасливі.

Що сивина? То, може, сніг біліє,
А літепло Ви всім роздарували.
Звучить високо "мі", і серце мліє,
І Берендей із казки йде до зали.

Ах голосе! Яка всевладна ніжність!
Ви роздаєте перли й діаманти.
Яка скучна мені сьогодні книжність,
Вклоняються вам генії й таланти.

Ну зачаровуй, пісне: "Я не знаю,
Чи буду жить в Україні, чи ні..."
Над вами білі вишні зацвітають,
Над вами в'ються стьожки весняні.

Дівочі стьожки... Сині і червоні,
І вишиванки, й маки у косі,
І України мають вічні коні,
І Дніпр шумить у молодій красі.

Іване ще й Семеновичу! Літо!
І канівська Тарасова гора,
І знов, як в шістдесятім, — медоцвіти.
І Ваша пісня там, біля Дніпра...

Чи знов приїдете?
Денцівочка зрадіє...
Тарас чека... А те мале дівча
Вже косу заплітає і зоріє,
Своє кохання вперше зустріча.

Ми б вислали вам коні-блискавиці,
Під ноги простелили б рушничок,
Зустріли б вас вкраїнки-ласкавиці,
Ми б маками прикрасили лужок.

Далеко десь, далеко тануть звуки
І рвуться на Україну сюди.
І людське серце з довгої розлуки
Везуть до нас тривожні поїзди.

1964

Спорохнівкою не розсипалась,
Хоч пройшла через сто століть!
Срібним голосом в люди вибилась,
Щоб народу своєму дзвеніть.

Не схилялась, не вихлялась
Між царів і цариць, гордовита,
Кобзарям попід голови клалася,
Полиновими слізьми вміта.

Твої струни, твої приструнки
Проспівали сто тисяч дум,
Обійшли усі села й висілки,
Увібравши печаль і сум.

Як дзвеніли копита ковані
Запорозьких козаків!
Слава роду твого не сплюндрована
Із далеких пливла віків.

Згайдамачену, захмельничину,
Де Нечаї та Гонти йшли,
Нами зроблену, не позичену
Козаки тебе в даль несли.

Ти залюблена, ніжна горлиця,
Україночка у вінку,
Коли хлопець до любки горнеться
Чи в огнистім пливе танку.

Не перейнята чуженицею,
Не повторена у віках,
Тихострунною, гордолицею
У моїх постаєш думках.

1963

Хочеш мови пізнати скарбницю,
Приїзди у Прилуки мої,
Тут вона, як вода-срібляниця,
Як прозорі дзвінкі ручаї.

І виходить Наталка із хати,
І виносить вам кухоль води,
І така в неї мова багата,
Хоч в словник її, чисту, введи.

І такі в неї вислови славні,
Хоч записуй їх зразу в роман,
А які в неї думи державні,
А який почуттів океан!

Не засиджуйся довго в столиці,
Приїзди у Прилуки мої,
Мова тут, як вода-срібляниця,
Як прозорі дзвінкі ручаї.

1957

Сергій ГОЛУБЕНКО

БАТЬКО І СИН ЛЕВИЦЬКІ НА НИВІ МИСТЕЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ

Вісімнадцяте століття, таке трагічне для України, коли вона остаточно втратила свою державність і політично перестала існувати, однак позначилось у різних ділянках культури — в мистецтві, філософії, музиці, літературі — видатними талантами, що здобули загальноєвропейську славу та признання і довели, що духовно український нарід не заломився.

В образотворчому мистецтві такими талантами насамперед були батько і син Левицькі, з яких особливо син прославився своїм блискучим обдарованням по всій Європі.

Батько Григорій, народився у 1697 році, справжнє прізвище його було Ніс, яке він згодом змінив на Левицький. Вчився закордоном, працював у Данцігу та Бреславі, у 1730-х роках студіював у Київській Академії, і виявив себе як визначний майстер українського гравєрства доби рококо.

У 1735 році в нього народився син Дмитро, майбутній видатний портретист.

Григорій Левицький творив гравюри для різних київських видань. У 1737 році він зробив серію гравюр для "Євангелія" і кілька для "Апостола" кишеневого лаврського видання в Києві. У 1738 році Григорій Левицький був священником у містечку Маячці на Полтавщині, звідки перевівся до Києва і став управителем друкарні в Лаврі.

Тут він широко розгортає свою творчу діяльність. Він стає одним з провідних майстрів Києво-Печерської школи гравюри, творчо зв'язаний з Київською Духовною Академією та Києво-Печерською друкарнею, навколо яких гуртувалось тоді все мистецьке життя Києва.

Творчість Левицького була своєрідним поєднанням західних впливів і українських національних традицій, в ній помітно і запозичення з західноєвропейських мистецьких джерел мітологічних мотивів, орнаментів ренесансу та рококо і поруч з тим — використання тематики свого національного життя. Він майстерно виконує титульні рамки рукописних академічних тез для "Богословських положень" і книги "Гортус потікус" Митрофана Довгалевського 1736 року. З гравюр тез особливо цінні — на честь Іларіона Негребецького (1738), Рафаїла Забровського (1739), Романа Копи (1740). Левицький зробив також чотири гравіровані дошки до книги "Філософія Аристотелева" на слов'янській, латинській і польській мовах (1745), титульну сторінку книги "Путник от богоспасаємого града Києва до Єрусалима і от Єрусалима до Києва" С. Множинського-Каякова (1751), гравюру Дмитра Туптала для тез (1752).

До великого видання "Апостола" Києво-Печерської Лаври (1752) Левицький виконав серію гравюр апостолів і створив сорок мідеритів релігійного та алегоричного змісту й ряд портретів.

Свого сина Дмитра Левицький з дитинства навчав малярству, під його керівництвом син гравірував образки до духовних книг, окремих релігійних естампів та академічних тез.

Коли в 1752 році до Києва приїхав з Петербургу видатний мистець Олекса Антропов малювати іконостас у храмі св. Андрія, який саме тоді будували за проєктом геніального італійського архітекта Франческа Бартоломео Растреллі, Григорій Левицький і його сімнадцятилітній син Дмитро допомагали Антропову розмальовувати іконостас. Картини у куполі й на парусах виконані Григорієм і Дмитром Левицькими. Працюючи з ними, Антропов звернув увагу на великі малярські здібності Дмитра, і після завершення праці у 1755 році, повертаючись до Петербургу, взяв зі собою Дмитра Левицького та взявся до вдосконалення його непересічного малярського таланту.

Від свого вчителя Дмитро Левицький перейняв вдумливе ставлення до людей та їх особистих рис, вивчав простоту характеристики, життєву повнокровність образів, ретельне зображення дрібних деталей, непорушуючи загальної цілості портретів. Разом з Антроповим він працював над декоративним оформленням тріумфальної брами в Москві (1762).

Свою науку в Антропова Левицький поглибив студіями в новоствореній Петербурзькій Академії Мистецтв, де його вчили живопису відомі педагоги: італієць Джузеппе Валеріані та француз Люї Лягрєне. Під їхнім керівництвом Левицький швидко удосконалив своє творче обдаровання і вже в 1762 році був загальновідомим мистцем, здобув славу найкращого майстра портретного живопису не лише в Росії, але й на цілу Європу. Тільки найбільші англійські портретисти того часу могли дорівнюватись йому.

Величезний талант Дмитра Левицького високо оцінили сучасники, як цінять і тепер інші знавці мистецтва. У ранніх творах мистець виявив себе першорядним майстром насамперед парадного портрету, виявляючи при тому велику композиційну та малярську майстерність. Від західних мистців Левицький перейняв уміння трактувати портрет як картину, вільно і гарно будувати його композицію, оволодів основами декоративної майстерності, художньої передачі фактури одягу та оголених частин тіла. Як іконописець він, намалював ікони для двох новопобудованих церков у Москві (1768). Де поділися ці ікони, після закриття цих церков більшовиками — невідомо.

У 1769 році помер батько Дмитра Григорій Левицький.

Творча праця сина все розгорталася. За портрет ад'юнкта-професора Гаврила Козлова та його жінки (1769) Левицький був признаний кан-

дидатом в академіки. Того самого року намалював він портрет в парадному одязі архітекта Олександра Кокорінова, творця проєкту будинку Академії Мистецтв, а наступного року — портрет купця Н. Сеземова, наділяючи його типовими рисами мужика з виразним підкресленням, що цінність людини визначається її власними якостями, а не шляхетським походженням. В обох працях мистець виявив добре вміння передати характер людини, знайти відповідну позу і жест, поєднати інтенсивність кольору з тональною єдністю та багатством відтінків.

Дмитро Левицький бере участь у виставці Академії Мистецтв у 1770 році в Петербурзі, на якій експоновано 20 праць мистців, серед яких були українці — Левицький і Лосенко, росіяни Бельський і Козлов, чужинці Ботом, Гроот та де ля Барт. За свої виставлені 6 портретів Левицький дістав найвищу нагороду, а за портрет Кокорінова в 1770 році був підвищений в академіки, і в 1771-1788 роках, аж до свого виїзду на Україну, викладав та керував портретною клясою в Академії Мистецтв і мав великий вплив на розвиток багатьох мистців.

У своїх наступних творах Д. Левицький цілком самостійно і сміливо давав тлумачення методів парадного портрету. У портреті Демидова (1773), поруч з традиційною урочистістю архітектурних мотивів, він виявляє несподівані для цього жанру живопису життєвість і природність. Чудовий образ багатія-вельможі, де широчінь вдачі й розуму поєднується з самодурством та дивацтвом, властивими російській правлячій класі, вийшов соковитий і переконливий. Прекрасно написав мистець шовк і оксамит убрання Демидова у своїй улюбленій гамі сріблясто-сірих та червоних тонів.

1773 року Левицький малює з натури портрет відомого французького філософа та енциклопедиста Дені Дідро, який перебував у Петербурзі з 28 вересня 1773 року до 22 лютого 1774 року. Цей портрет був одним з найбільших творчих досягнень Д. Левицького, знаменитий своєю переконливістю і майстерністю передачі одухотвореного енергійного обличчя мислителя. Французький дослідник Люї Рео писав: "Філософ Дідро, якого Левицький мав нагоду пізнати під час його перебування в Петербурзі, представлений недбало одягненим з відкритою шиєю, по-артистичному. Це дуже добрий портрет, більше подібний і більше проникливий, ніж портрет роботи Ван Лоо, тепер належить історично-мистецькому музеєві в Женеві, де він тим більше має бути відзначеним, бо це єдина праця, яка може на Заході дати уявлення про великого портретиста".

У філософі світової слави український мистець старався показати насамперед людину, створив образ мислителя з високим чолом мудреця і глибоким ясным поглядом. Образ в інтерпретації Левицького показує, що Дідро, має сміливий розум і непідкупну чесність, та вільний від шляхетської пихи і дрібного честолюбства.

Серія з сімох парадних портретів вихованок Смольного інституту в Петербурзі (1773-1776)

складається з образів на весь зріст гарних, веселих інституток різного віку, які відповідно одягнені грають, танцюють, виконують ролі в сентиментальних пасторалях або балетах у дусі рококо на тлі романтичних парків чи декорацій. Автор побачив і передав щирі веселощі та наївну грацію цих дівчат, їхнє захоплення гарним одягом і гордість виступити та виявити свої таланти.

Знамениті тонкою вишукано-барвистою гармонією оливково-рожеві, сріблясто-сірі і чорні тони портретів вражають своєю природністю. За театральною умовністю мистець побачив свіжість почуттів і жвавість вдачі інституток, передав гру тіней, одягу з переходами різних відтінків.

У 1774 році створює Левицький портрет Н. Львова і автопортрет. Обидва — в однаковому одязі, але себе Левицький, який мав тоді 38-39 років, зображує з сивиною і втомленим обличчям, що втратило риси молодості. Портрет цей був даниною похмурому настроєві, що час від часу оволодівав мистцем.

Теплота і життєва повнота характеристик, їх психологічна глибина визначають інтимні портрети пензля Левицького, до яких він особливо вдається в середині 70-х і на початку 80-х років, у період розквіту його творчості. Їм притаманні особлива правдивість і багатство характеристики, відсутність зовнішніх аксесуарів, виразність і стилістичність мистецької мови.

Поетичний і життєрадісний портрет М. Дякової (1778), поетеси, майбутньої жінки Н. Львова, якій І. Хемніцер присвячував свої байки, створений у багато розробленій гамі теплих оливково-зеленкуватих і рожевих тонів. Портрет показує творчу дозрілість мистця. Він майстерно зобразив задумливий вираз обличчя жінки, її рожеві уста, напіввідкриті у замріяній посмішці.

Вдається Левицький і до зображення українських типів, малюючи портрети батька, брата, доньки, Миколи Репніна.

Портрет батька, старого священика (1779) позначений стриманістю, насиченістю кольориту, чим досягнуто особливої сили і поглибленості психологічної характеристики. Мистець створює сумний зворушливий образ старої людини. Виразне обличчя, сповнене старечої мудрости, виявляє втому довгого складного життєвого шляху. Щоб виділити обличчя, Левицький дає йому особливе освітлення, досягаючи цим певного ефекту.

У портреті Бакуніної (1782) надзвичайно яскраво й повнокровно, хоч і трохи іронічно відтворив мистець характерний образ господині-поміщиці рум'яної, сповненої здоров'я.

В його творчості щораз більше виявляється тепер вплив клясицизму, що позначається суворістю та статичністю комбінації, особливою чіткістю ліній і витонченістю плястичних форм. Це помітно в портреті Урсули Мнішек, пустопорожньої світської красуні, здатної марнувати час лише в розвагах. Відповідна поза, кокетлива зачіска і все інше розкривало її вдачу. Співачку Анну Дабію, яку цариця Катерина вислала з Петербургу, бо князь Безбородько витрачав на неї

величезні гроші і був на межі банкрутства, Левицький зображує, як самовпевнену спокусницю з претенсійним поворотом голови, різкими рисами обличчя і вміло використовуючи найдрібніші деталі нещадно розвінчує предмет кохання свого земляка Безбородька. У портреті фаворита цариці Катерини А. Ланського, в тому самому 1782 році Левицький висміює 22-літнього Ланського, показує його духовну вбогість і лялькову поставу.

З великою теплотою виразно і яскраво малює мистець портрет своєї доньки Гафійки (1785), в селянському одязі. Збереглося два примірники цього портрету.

Намалював Левицький ще портрет Нарішкіної і склав проект, за яким було оздоблено парадну гофмейстерську залю мальтійських лицарів. Його портрети цариці Катерини мало цікаві, сухі і своїм строкатим кольоритом роблять неприємне враження. Портрет 10-літнього Олександра, майбутнього царя (1787) зроблений з підкресленням його духовної порожнечі і показує внука цариці як ляльку з обличчям позбавленим життя. Останній знаний образ пензля Левицького — портрет Протасової (1800).

Іменований в 1778 році радником Академії Мистецтв Левицький в 1785 році одержав постійне місце на засіданнях Ради Академії. Зі змінами в навчанні і відсуненням портрету як жанру на одне з останніх місць, мистець у серпні 1787 року просив про звільнення з праці, мотивуючи це хворобою очей і старістю, хоч мав тоді щойно 52 роки. У вересні 1788 року він залишив Академію і повернувся на Україну, за якою тужив, але через 7 років ще раз приїхав до Петербургу і дістав титул інспектора Академії. У 1820 році він остаточно переїхав на Україну і прожив там останні роки свого життя та помер 16 (4) березня 1822 року в Києві. Деякі дослідники твердять, що місцем його смерті був Петербург.

Останні 20 років свого життя Левицький через хворобу очей майже не творив (починаючи з 1800 року). Творчість його була вершком розвитку реалістичного портрету в мистецтві XVIII століття. Успадкувавши від Антропова правдивість і об'єктивність у підході до людини, Левицький досяг далеко більшої глибини і багатогранності характеристик, багатства і тонкості мистецької мови, ніж його вчитель. Він успішно подолав умовну парадність російського мистецтва XVIII століття і наблизився до правдивого і поглибленого, пройнятого глибоким гуманізмом зображення людини. Хоч мистець і відчував вплив малярів-чужинців щодо композиційної побудови, пози, вибору й розташування аксесуарів, але лишався вірним своїм мистецьким засадам і в портретних характеристиках виходив насамперед з подання індивідуальних властивостей зображуваних людей. Зацікавлення людською особистістю, повнокровне сприйняття дійсності, прив'язаність до її барвистості й багатства, життєва виразність і яскравість мальовниче-плястичних характеристик визначали твори Левицького.

Творчість його посідає видатне місце в історії мистецької культури України. Він перший підніс

ДУМКИ С. ПЕТЛЮРИ

"Інтереси України й інтереси Росії пішли різними шляхами, різними шляхами розійшлися й інтереси еміграції цих країн".

"Між царською Росією і сучасною комуністичною для нас немає різниці, бо обидві вони уявляють собою тільки різні форми московської деспотії та імперіялізму. Ідеал державности української не може бути втиснутий у вузькі межі федерації, конфедерації, тим більше автономної, ні з Росією, ні з ким би то не було".

портрет на рівень справді великого мистецтва. Він зумів внести в ці портрети елементи справжньої життєвості, зображуючи живих людей свого часу з їхніми неповторними особливостями, щирий український сентименталізм, справжню задушевність і внутрішню теплоту в передачі національних рис своїх персонажів. Мистець знав людину з притаманними їй рисами вдачі, манерою носити одяг і яскраво передавав ці особливості. Пензель Левицького соковитий, ніжний, тонкий, кольорит живий і приємний, постава персонажів і підбір аксесуарів мальовничі, особливо майстерно передавав він мережива, шовк, оксамит та інші тканини.

Зі школи Левицького вийшло багато українських мистців: Л. Миропольський, С. Маяцький, Л. Калиновський, також мав вплив на Боровиковського.

Спадщина Левицького, що складається зі 100 портретів, розкидана по різних музеях і картинних галереях. Частина її зберігається в Києві, решта — в Москві, Ленінграді, Челябінську, Ерівані, Казані. Портрет Протасової з 1800 року, що зберігався в Києві, вивезли німці під час війни, і назад він не повернувся. Портрет Дідро перебуває в музеї історії мистецтв у Женеві, портрет Нарішкіної — в Люврі, і це єдиний експонат з цілого слов'янського світу в тій мистецькій скарбниці Франції. Ще один образ прикрашує парадну гофмейстерську залю на острові Мальті, для якої він склав проект оздоблення на замовлення мальтійських лицарів.

У часи лихоліття, в добу нашого державного занепаду батько і син Левицькі своєю працею старалися гідно піднести ім'я свого народу, прославити його своїми творчими досягками.

В українській історії відомі такі приклади спільної праці батька й сина в одному напрямку. За гетьманських часів такими були батько і син Михайло та Петро Дорошенки, а згодом Богдан Хмельницький з синами Тимошем і Юрієм, в недавньому минулому Олена Пчілка і її донька Леся Українка в літературі, в наш час Андрій і Микола Лівіцькі в державотворчій ділянці.

Митр. М. ОВЧАРЕНКО

ЛЮДИНА І МАШИНА

(До питання "омашинення" людини і "олюдинення" машини)

В наш час наука має величезні досягнення. В зв'язку з цим виникають питання про ставлення християнства до тих чи інших здобутків науки. Цих питань раніше не було, бо ще не було того, що маємо тепер. Тому в християнській літературі не можна знайти конкретних відповідей. Але віруючі чекають відповідей. І відповіді з християнських позицій повинні бути, бо матеріалісти дають свої атеїстичні пояснення та ще й підкреслюють, що християнство, мовляв, неспроможне дати відповіді, бо воно "антинаукове".

Але це не так. Християнство може дати відповіді. Тут воно керується словами Св. Ап. Павла: "І Він (Христос) нас зробив бути здатними служителями Нового Заповіту, не букви, а духа, — бо буква вбиває, а дух оживляє" (2 Кор. 3, 6).

Значить відповіді на питання, що хвилюють віруючих, треба давати, виходячи з *духу* Христової Науки.

Без сумніву, авторитетні відповіді може дати тільки Соборна Церква.

Але відповіді потрібні вже тепер.

Ця стаття, певна річ, не може претендувати на вичерпність освітлення питання. Тут коротенько розглянемо тільки одне питання: людина і машина.

**

Всім відомо, що тепер людям пересаджують серце, нирки, роблять діючі руки і ноги й ін., тобто в деякій мірі "машинізують" людину, бо "частини" можна брати не тільки від іншого організму, а й виготовляти штучно. З дальшим розвитком науки людина може мати все більше й більше штучних (або чужих) органів.

З другого боку, — тепер будується багато кібернетичних машин, що швидко рахують, грають в шахи, перекладають з одної мови на іншу й ін. І ці машини щораз більше удосконалюються. Загально кажучи, йде "олюдинення" машини.

І от постають питання: де межа, після якої людина перестає бути людиною, а стає машиною? Де межа, після якої машина "олюдинюється"?

Ці питання принципового, світоглядного характеру життя вже поставило.

Розглянемо їх:

а) ЛЮДИНА

Людина складається з двох *якісно* різних частин: матеріального тіла і нематеріальної душі.

Матеріальне тіло людини — "земля", і в землю піде, стане звичайною "землею". При воскресінні з мертвих, тіло людини буде духове: "Сіється тіло звичайне, — встає тіло духове" (Докладніше про це 1 Кор. 15. 22-53). Таким чином, матеріальне тіло людини *цілком* піде в "землю".

Людина живе не тільки матеріальним життям, а й духовим, має душу, — чого в тварин нема.

Душа — нематеріальна. Не можна шукати її ні в крові, ні в мозку, ні в серці, ні ще де-інде, бо для нематеріального простору нема. Простір існує тільки для матерії. Коли в Старому Заповіті душу вміщали в кров, то тільки тому, що народ в ті часи думав примітивно. (Про це є прекрасна стаття Блаженнішого Митрополита Іларіона Огієнка, що була надрукована у "Віснику", Вінніпег, 1968, чч. 18 і 19). Не можна нематеріальне шукати в якомусь певному місці.

Ми не можемо уявити собі нематеріальну душу, а завжди в тій чи іншій мірі матеріалізуємо її, як і взагалі, в більшій чи меншій мірі матеріалізуємо Духовий Світ.

В цьому і в перебільшеній оцінці органів матеріального тіла криється причина, чому декому важко, а іноді й неможливо пов'язати християнство з деякими сучасними здобутками науки.

Душа людини — це образ і подoba Бога. Навіть більше: люди — діти Божі ("Отче наш..."). Христос називає нас Своїми меншими братами (Матв. 25, 31-46), і кличе нас до удосконалення до досконалости Бога до обоження (Матв. 5.48. Див. книжечку Митрополита Іларіона Огієнка "Обоження людини").

Звідси зрозуміло, що людина повинна бути творцем.

Творити можна різне і по-різному.

Людина творить не так, як це відбувається в природі: літак летить не так, як птах; підводний човен рухається не так, як риба, й ін. В основі творення людиною машин лежить принцип "коlesa", тоді як в природі — "підойми" (важеля). Людина творить те, чого в природі нема і не може бути; напр., машини, кораблі, міста й ін. Людина творить нові види рослин, нові види тварин. Не виключена можливість створення людиною й життя, бо ж вона створена Богом для панування над усім матеріальним світом: неживим і живим (Бут. 1. 26, 28).

Різниця в творенні Богом і в творенні людиною полягає в тому, що Бог Всемогутній і творить з нічого (Так. З нічого може утворитися матеріальний світ з усіма його законами. Це пише навіть матеріаліст, і то не рядовий, а що має найвищий науковий ступінь — академік Г. І. Наан. "Безконечность и Вселенная", видання Наукової Ради при Академії Наук СРСР. Москва. 1969, стор. 24), а людина — обмежена (вона тільки образ і подoba Бога), і творить з уже готового матеріалу, тобто творення людини — це утворення інших комбінацій вже існуючої матерії.

Нема нічого дивного, що людина вже полетіла на інші небесні тіла, бо ж вона створена для панування над усім матеріальним світом.

До речі, — якщо буде знайдено життя і навіть розумне на інших небесних тілах — це не буде суперечити християнству. (Обмежимося тільки цим реченням, бо для більш докладного висвітлення цього питання потрібна окрема стаття).

Кожна людина, яких би вона не була поглядів, є образ і подоба Бога.

Становище людини в світі особливе: вона стоїть на межі матеріального і нематеріального, поєднуючи їх в собі. Через тіло людина пов'язана з усім матеріальним світом, а через свою душу — з нематеріальним Духовим Світом. Св. Григорій Богослов 1600 років тому писав, що людина має щось спільне з усім існуючим: існування — з каміннями, життя — з рослинами, тіло — з тваринами і розум — з ангелами.

Це коротенька відповідь на питання: Хто є людина?

6) МАШИНА

Наведемо такий приклад: уявімо собі людину, що зовсім не знає радіо. І от ця людина побачила і почула радіо. Та ж воно буде здаватися їй чудодійним! Та ж людина буде надавати йому властивостей, яких воно не має!

Чи не в такому становищі сучасне людство щодо кібернетичних машин?

Кібернетика виникла недавно — в 1948 році.

Яке було захоплення! Яких тільки не малювалось картин майбутнього!

А тепер, коли глибше розібралися, то "охололи", бо побачили, що кібернетичні машини *завжди* будуть тільки машинами, тобто тільки допоміжними знаряддями людини, як й інші машини.

Чому?

Кібернетичні машини побудовані *тільки* за фізичними та хемічними законами. Свідомість же людини пов'язана з життям, а життя, як пишуть навіть матеріялісти, не може бути утворене тільки за фізичними законами. (Природознавство і релігія", видання Академії Наук. Київ, 1957, ст. 72-73). Розум же (свідомість) стоїть ще незмірно вище.

Людина живе не тільки розумом, а й емоціями і під впливом емоційних переживань може діяти й нелогічно, машина ж завжди працює тільки за законами формальної логіки.

Науково стверджено, що духовий розвиток людини не залежить від генетичних (матеріальних) причин, чого не заперечують і матеріялісти.

Людина має своє "Я", має свою волю.

Машина не має і не може мати свідомости, бо працює тільки за програмою, яку в неї вкладає людина.

Вважати, що певна комбінація ламп, транзисторів і подібного утворить свідомість (розум) — не серйозно. Навіть матеріялісти заперечують можливість цього.

Як би досконало не була побудована машина, вона ніколи не буде "олюдинена", а *завжди* буде тільки машиною, тобто буде працювати тільки за програмою, яку вкладає в неї людина. (Щоб докладніше розглянути це, потрібна окрема стаття).

Чи є гріхом "машинізувати" людину? Ні, не є гріхом.

Вже зазначалося, що *всі* матеріальні органи людини, *все* матеріальне тіло піде в "землю". Чи не все одно, які будуть окремі органи у людини: чи свої, чи чужі (від іншого організму або штучні?). Ми ж робимо штучні зуби, і не вважаємо це за гріх. Ми ж переливаємо кров від здорового хворому, і не вважаємо це за гріх. То чому буде гріхом, коли буде "чужа" рука чи нога, чи серце, чи ще якийсь орган, чи частина тіла? Бо від цього нікому шкоди нема, та й усе це піде в "землю".

Тому ніякого гріха в цьому нема.

А чи не можна людину повністю "омашинити"?

Скільки б не "машинізували" людину, вона залишиться людиною і буде нею доти, доки буде відчувати своє "Я", жити своїм духовим життям.

Поскілки душа нематеріальна, важко встановити межу, де кінчається "Я", а стає тільки машина. Фактично в цей момент настає *смерть людини*, хоч "фізично" вона може й "жити". Але це вже буде не людина, а машина, складена з органічних і неорганічних частин, яка буде "жити" не своїм життям, а за програмою, яку в неї вкладає інша людина.

А чи не можна гіпнозою, електрикою, хемікаліями чи ще чимсь перетворити людину на машину? Інакше кажучи, чимсь убити волю в людині і цим перетворити її в знаряддя чужої волі, тобто перетворити в машину.

Один час багато писалося про можливість цього, пов'язуючи це з іменами вченого Дельгадо. Але після докладної перевірки виявилось, що це була тільки "сенсація". Тепер про це вже не пишуть. А може це засекречено? Не знаємо.

Щодо божевільних, то ми не знаємо, чому Бог допускає таке. Але можна мати таку думку: цим Бог наочно показує, чого вартує людина, що не живе своїм духовим життям.

Взагалі тема "олюдинення" машини і "омашинення" людини дуже велика. Тому нема можливості розглянути її вповноті в коротенькій статті.

ВИЙШЛА З ДРУКУ КНИЖКА

Василя Чаплєнка

"МОВНА ПОЛІТИКА БІЛЬШОВИКІВ,
СПРОБА ІСТОРИЧНОЇ АНАЛІЗИ",

Нью-Йорк, 1976 р.

Ціна одного примірника 3 дол. 50 центів.

Замовляти:

MRS. ANNA KRAWCZUK,
26 William St., Maplewood, N. J., U. S. A.
07040.

В. ЧАПЛЕНКО

ЗБІРКА РЕТРОСПЕКТИВНОЇ ЛІРИКИ

Я маю на увазі недавно видану у в-ві "Молода Україна" посмертну збірку поезій Михайла Ситника "Цвіт папороті" (Торонто, 1975 р.), як зазначено в передньому слові від видавництва, Хоч це чимала обсягом книжка (224 стор.), але, "це ще не всі поезії Михайла Ситника, написані в ті (1947 — 1959) роки", і ЦК ОДУМ-у та видавництво "Молода Україна" плянують видати їх пізніше. Правда, неясно, чи автори цього "слова" мають на увазі ще недруковані Ситникові поезії, чи, може, ті, що були друковані по різних виданнях (журналах) ще за життя поета. Так чи так, але було б добре, якби цей замір видавництва здійснило і вся літературна спадщина цього талановитого поета була зафіксована й зібрана для історії українського письменства. А в тому, що М. Ситник — талановитий поет, либонь, ні в кого, хто цікавиться справжньою поезією, не було й немає сумніву. Тим то ще небіжчик П. Волиняк плянував видати посмертну його спадщину, тільки чомусь цього не зробив, хоч, як зазначив автор статті про Михайлову Ситникову творчість, уміщену в цій збірці, мгр. М. Вірний, він пережив М. Ситника на десять років.

У цій рецензії я писатиму тільки про поезії М. Ситника, вміщені в рецензованій збірці. Це тільки до неї я "прикладую" характеристику, висловлену в заголовку моєї рецензії, як "ретроспективну лірику", тобто лірику, в якій поет ще раз переживає те, чим він жив у минулому, а найбільше тужить за втраченою батьківщиною Україною. Цей останній мотив наявний у переважній більшості поезій цієї збірки. Михайло Ситник не зміг пристосуватись до чужини, і про це пише не в одній поезії збірки. Ось, наприклад:

Вирвався з дому — і усе пропало,
І уже немає вороття.
Мов на східцях пишного вокзалу
Я переночовую життя (стор. 23).

Можливо, що це пришвидшило і його передчасний кінець, а туга за батьківщиною підказала йому тематику цих поезій. Це здебільшого спогоди про Україну, про містечко Васильків, звідки він походив, про Київ, про покинутих на Україні батьків, а якщо пише про еміграційну дійсність ("Чужинці", "Волоцюги", "В таверні" тощо), то обов'язково вплітає в тему й свою "українськість". Є суто родинні поезії ("Донька"), в одній поезії він, мабуть, згадує про матір своєї дочки (стор. 68), але коли пише про свою любов, то згадує якусь Валентину М., що її покинув на Україні. Навіть у поезіях на теми природи він неминуче вставляє мотив туги за Україною, за втраченим кращим минулим.

Звідси походить наскрізний песимістичний характер майже всіх творів збірки, в яких поет виявляє свої переживання.

Я б не згодився з тими критиками (їх згадає в своїй статті М. Вірний), що вважають М. Ситника селянським поетом. Ця остання думка виникла в них, мабуть, у зв'язку з тим, що в Ситниковій творчості наявні впливи російського поета С. Єсеніна. Алеж і Єсеніна, на мою думку, російські критики хибно вважали селянським. Це був поет селянського походження, але вже деклясований, занурений у життя міської мистецької богемі.

М. Ситник був напівселянського походження, бо хоч хата його батьків була під соломою (а не під бляхою), але Васильків було містечко, яке він з реалістичними подробицями описав у поезії "Містечко". Є в нього сільські краєвиди, є любов до природи взагалі, але з неменшою любов'ю він ставився до великого міста Києва, хоч і "ненавидів" його через те, що він "свій і не свій" ("Київ", "Знимка" тощо).

Вплив С. Єсеніна на творчість М. Ситника безсумнівний, і М. Вірний слушно відзначає, що Ситників вірш "До матері" нагадує читачеві "Лист до матері" С. Єсеніна. А я, читавши перший рядок поезії "Містечко" — "Ну, як же ти живеш, моє містечко?", зразу згадав перший рядок отого "Листа до матері" С. Єсеніна — "Ты жива ль еще, моя старушка?" Єсенін був впливовий лірик, і в нього вчилися не тільки Ситник, а й інші поети тієї доби. Серед еміграційних я можу згадати ще Юрія Балка, в збірці якого "Близьке й далеке" (Авгсбург, 1945 р.) теж є "Лист до матері", що міг бути написаний під впливом "Листа" С. Єсеніна. Часте в Ситниковім віршуванні користування дактилічною римою може свідчити про вплив російських акмеїстів, про це ж таки може свідчити й акцентний розмір у його поезіях. Але я не знаходжу в нього впливу В. Сосюри, як на це натякає М. Вірний. В Сосюра — виразний романтик, тим часом як М. Ситник — виразний реаліст, і саме це є його своєрідністю. У Ситника маємо хист тонкої спостережливості, а це дало йому змогу наповнювати свої навіть найменші поезії багатим змістом, яскравими мистецькими деталями. Крім того, цей зміст він, як музика струмент, настроює своєю великою ліричністю. І цей метод він виробив для себе свідомо, з'ясувавши його в поезії "В саду". У цій поезії він згадує про "блоктот", з яким він вибігає в сад для спостережень, при цьому він зазначає: "Чи ж відіб'ю достойно на папір, коли на нім не буде серце битися?" (це момент ліричності). Але він розуміє й потребу "виношування" здобутих спостережень. Він пише:

Якщо єси на правду ти поет,
Тоді в цей час нічого не напишеш, —
Твої слова усядуться, як мед,
Десь восени, а може і пізніше.

Я не маю змоги наводити в цій рецензії багато прикладів на доказ яскравості та оригінальності його метафор та інших засобів мовного образотворення, але можу згадати хоч би поезію "День", що являє собою суцільну розгорнуту метафору. Або його здібність по-різному зображувати картини зими (аж чотири таких заголовків у цій збірці, крім того, це є й ув інших поезіях), ніде не повторюючись. Він часто "згадує" місяць, але кожного разу "малює" його різними "фарбами"...

І от у цьому чарівність його поезій, прикмета, яку мало в кого з наших еміграційних поетів можна спостерігати. І це "уневажнює", сказати б, "зовнішню вбогість" його віршування. Сама назва його збірки дуже неоригінальна і навіть невідповідна до змісту: реалізм змісту — і романтичний "Цвіт папороті"! Заголовки також здебільшого неясні: "Зима", "Весна", "Осінь"... Не надавав він великого значення строфічному оформленню своїх поезій, і я можу відзначити як цікаві з цього боку тільки написані дистихом дві поезії — згаданий "День" та ще "Колядник" (соняшник на чужині). Досить часто прикрашує він свої поезії пунтами, що здебільшого являють собою згадки про Україну.

Але, як відомо, поезія — це не гола техніка віршування, а те, що його можуть давати тільки "народжені поети". І М. Ситник з такої породи творців.

До речі, не що як техніка примушувала його іноді порушувати норми нашої мови, уживати "ставні" замість "віконниць" (для рими), дав. в. на — "у", "ю" (солов'ю) тощо.

ДО УВАГИ БАНДУРИСТІВ!

Якщо ви потребуєте чехол на бандуру,
можете замовити його у нас.

Висилайте розмір бандури і 25 дол. завдатку.
Повна ціна чохла 40 дол. За два тижні ви дістанете його.

Маю також тверду протекцію для струн.

Замовлення присилати на адртсу:

Mr. W. MURHA
17179 Woodbine
Detroit, Mich. 48219, USA
Tel. 1-313-533-7197

ГАДКИ Й ВИГАДКИ

Хто повинується законові природи, той є здоровий і багатий.

Чоловік великих здібностей є тягарем у веселім товаристві.

Найпростіша правда є найгарніша.

Лише скородумаючий чоловік знає, коли треба мовчати.

Гнів небезпечний дорадник — розпочате у гніві ніколи не буває розумним.

Св. Григорій Богослов

Рости духовно і помагати рости другим — у цьому все життя.

Немає нічого страшнішого над необмежену владу в руках обмеженої людини.

Василь Симоненко

Сумна доля того, хто бодай раз у житті не був поетом!

Мудра людина спорить не для того, щоб виграти суперечку, а щоб оборонити правду.

Людина не є бідна, коли може сміятися.

Найкращим мірилом промови є її глибина — не довжина.

Ніяке вчення не сміє монополізувати духовне життя людства.

Щоб скористатися з поради, треба часом мати більше розуму, як на те, щоб її дати.

Радують діти серце моє. Але часом, згадавши,
Що їм готує життя, жах побиває мене.

М. Орест

Свою Україну любіть,
Любіть її... во время люте,
В останню, тяжкую минуту
За неї Господа моліть!

Т. Шевченко

Вартість часу

Чи ти не знаєш, що ми даючи нашим слугам гроші, вимагаємо від них звіту до останнього шеляга? Так і Бог вимагатиме від нас звіту про наше життя, на що ми вжили кожен день його. Що тоді скажемо і чим будемо виправдуватись?

Св. Іван Золотоустий

КОЛИ ВИ ЕКОНОМИТЕ ЕНЕРГІЮ, ВИ ЗАОЩАДЖУЄТЕ ГРОШІ

Ось, що Онтаріо робить, щоб допомогти вам в оощаджуванні

Ваш Онтарійський Уряд поставив собі за мету зредувати на одну третю зріст консумпції енергії у провінції до

1980 р. Щоб досягнути цю мету, одинадцять міністерств вашого Уряду спільно діють в Онтарійській програмі завідування енергією.

Ця програма має два завдання — знайти способи, при допомозі яких можна буде зменшити ваші кошти за енергію, та знайти способи, при допомозі яких енергія вашої провінції буде використовуватися більш ефективно.

Під сучасну пору ця програма складається із 70 діючих проєктів, включно:

- досліджування метод обниження консумпції пального в автомобілях і на фармах;
- поліпшення системи ogrівання та охолоджування в урядових будинках (що вже подекуди обнижило кошти енергії на 20%);
- знайдення способів на поліпшення ефективності форнесів на натуральний газ і оливу в житлових приміщеннях;

- будова й випробування хати, ogrіваної соячною енергією;
- використання сміття для продукції енергії;
- поїздки "Автобуса енергії" по провінції, щоб на місці проводити аналізи для промисловости (досі занотовано заощадження на коштах енергії у пересічному на 20%).

Практичні вказівки, як економити енергію та заощаджувати гроші, можна отримати з Вашого Онтарійського Уряду та компаній, що постачають енергію.

По докладніші інформації пишiть до:

Energy Management Program
Ontario Ministry of Energy
12th Floor
56 Wellesley Street West
Toronto, Ontario M7A 2B7

Ministry of Energy
Dennis Timbrell, Minister

Province of Ontario

William Davis, Premier

Ол. ПОШИВАНИК

ІВАН ПАВЛОВИЧ БАГРЯНИЙ – ПОЕТ І ПИСЬМЕННИК

(До 50-ліття початку літературної діяльності, 1926 — 1976)

Поет-письменник Іван Павлович Багрянний народився 1907 р., виростав і жив у бурхливих й часто жахливих, людьми створених, умовах. — часи революції: різні влади, опресії, тюрми, концтабори та брутальне і немилосердне знущання з людей. Однак твори Багряного сповнені гуманності, почуття й переживань та любови до людини, зокрема до української людини і свого народу.

Близько 50 років тому, на початках творчості Багряного, фахова літературна критика його творів була дуже прихильна. Ось як писав критик Ярмоленко про роман "Скелька": "Роман Івана Багряного вражає насамперед бездоганною єдністю, витонченою врівноваженістю форми й змісту, емоційною насиченістю образів, динамічним, всебічним, не спрощено одноманітним відображенням психіки героїв. Роман вражає високою культурою мови й віршових розмірів, багатством свіжих, далеких від трафарету, образів, цікавою композицією..." Через його "свободолюбство", індивідуальність та висловлене невдоволення тим, що більшовики після революції принесли Україні, советська влада дискредитувала Багряного, як ворожий елемент, і засудила його творчість. 1929 року в пролозі до "Аве Марія" Багрянний писав: "Не іменуй мене поетом, друже мій, бо поети нині — категорія злочинців, до якої я не належав і не хочу належати. Не іменуй мене поетом, бо слово поет... стало визначати: хамелеон, повія, спекулянт, авантюрист, ледар... Не іменуй мене поетом, друже мій! Я хочу бути тільки людиною, яких так мало на світі. Я хочу бути тільки нею, і сьогодні я цього найбільше хочу". Це для більшовиків була занадто гостра критика. Невдовзі після цього Багряного ув'язнили і вислали на Сибір, а його творчості й сліду не стало.

Після заслання та різних тюрем через те, що він інакше думав і писав, Багрянний через зміну обставин опинився на еміграції. Він знову творив і писав, а що був з підсоветської України та інакше мислив, — його не прийняли всі кола української еміграції. А коли він виступив і пророко писав про майбутніх Симоненків, Морозів, Дзюбів, Караванських, Плющів, і що "наші кадри, які творитимуть Україну, є в комсомолі", то зазнав багато прикrostей. Велика більшість української еміграції закрила двері Багряному як непевному елементові, неокомуністові, або, Боже борони, атеїстові.

Тим часом, Багрянний показував світові у своїх творах людську трагедію, переслідування й знущання комунізму. Перекладений французькою мовою твір "Сад Гетсиманський" дістав дуже при-

хильну і позитивну критику. "Тигролови", перекладено на німецьку, голландську і англійську мови попали на листу рекомендованого читання для молоді в Німеччині та Австрії. А одна католицька педагогічна установа у своїй офіційній оцінці книги додала: "Що до релігійного моменту, то хоч він і не наголошений, але автор однак показує позитивні настрої в глибокій основі дії." Французи й німці високо оцінили Багряного, але багато українців забули про цього письменника — люди знають його, як політика, що не погоджувався з багатьма переважаючими думками еміграційних діячів. Отак Багрянний і відійшов з цього світу, як "контroversійний політик", а не як письменник.

Пізніше появились Симоненки, Морози... й еміграція почала їх безмірно глорифікувати. Багрянний не дожив до того, щоб побачити здійснення свого передбачення. Зокрема духовенство і владики, що колись засудили Багряного, як якогось неокомуніста, а може й безбожника, сьогодні дискутують і бенкетують із Плющем, що сам заявив, що він атеїст і марксист. А Багряного, який глибоко вірив у Бога (а не у "посередників" — як колись фараони-посередники почувалися богами), духовенство та політичні опоненти засудили мовчанкою на повну ігнорацію. Тому сьогодні тяжко знайти критичні матеріали про Багряного, як поета й письменника.

Творчість Багряного, одного з кращих письменників поза межами України, українська еміграція дуже недооцінює. Може цього року, у 50-ліття початку творчості Багряного та його вкладу в українську та світову літературну скарбницю, знавці та громадські провідники віднайдуть творчість великого українського письменника і дадуть йому належну оцінку та визнання. У сьогоднішні часи, зокрема у зв'язку з вихованням молоді, твори Багряного могли б бути ідеальною допомогою у формуванні кращих прикмет молоді людини. Навіть нехай студент прочитає спершу Багряного щось у перекладах, а зацікавившись, він буде читати його інші твори українською мовою.

Проза Багряного як от: "Тигролови", "Сад Гетсиманський", "Буйний вітер", "Огненне коло" та "Людина біжить над прірвою" є свого роду пригодницькими романами західноєвропейського стилю, які здебільша, після вступних розділів, легко читається з великим напруженням і бажанням довідатися про наступні події. Твори Багряного охоплюють романтизм, ідеалізм, а одночасно й реалізм. У формі роману, не біографії чи звіту, автор знайомить читача із трагедією

українців за часів нової комуністичної влади і детально описує життя українців на Далекому Сході, де він сам був на заслання. Його описи такі реальні, що читач почувається учасником подій і переживає разом з головним героєм твору радісні й сумні хвилини.

Всі герої творів Багряного — це люди твердого морального характеру, із сильною волею, що своїм добром змагаються проти виявів зла. Рациональність дійсності часто буває у конфлікті з особистими емоційними почуттями. У цих героїв можна знайти моменти розпачу й втрати віри в людину, надії на Бога у хвилини крайніх моментів, але все ж таки перемагає у них віра й добро. Ось приклад з повісті "Антон Біда — герой труда":

"З'їдали
божевільні...
Дітей з'їдали матері!"

або:

"Але —
не чують небеса."
"Ніхто не чує лемент той, —
Ні Бог, ні Кесар, ні Герой..."

А далі знов віра і надія перемагають:

"Та Бог із ним, із світом тим"
"Підіймуться "раби малі"
за правду в "своїй хаті"

І знову:

"Для них засяє Бог вгорі
І МЕЧ
біля Софії."

Крім поезії Іван Павлович написав кілька маршів для молоді, зокрема для ОДУМ-у.

Напевно тому, що Багрянний був ще й малярем, у своїх творах він умів легко й детально, у процесі дії, змалювати оточення, холод і тепло. В його творах можна помітити багатство, красу й мелодійність української мови (хоча, дехто каже, що його мава не найчистіша), та тепло й щирість української людини, хоч особисто від українських людей він того добра не зазнав...

У передсмертному недокінченому листі до невідомого друга, Багрянний дає навітлення своїх глибоких емоцій та життєвих і душевних переживань: "Друже мій, я вже задихаюсь. Щоби уявити, якого несамотовитого напруження нервів і волі треба мені для витримування всієї зливи мерзоти (такої безкінечної і такої немилосердної!), треба взяти лише до уваги, що моя душа від природи — це душа поета і мистця. А, значить, вона зовсім не пристосована таку мерзость витримувати... не має панцера, та я все це витримувати мушу. Мушу. Хто зрозуміє це слово?! Тому я сціплюю зуби й нагинаю голову й іду до кінця шляхом призначення... Серце кожного поета і романтика мусить іти на Голготу".

Так кінчається останній лист поета. Таке ж було і життя письменника.

МОВА ПРО МОВУ

Що таке "гострокінцевий"?

У "Російсько-українському словнику" видання Академії наук УРСР так перекладено російське "остроконечный". Але це штучно утворене слово. В живій народній мові кажуть "гострякуватий", "шпичастий" — вони і є відповідниками до російського "остроконечный".

"Пскінчити з собою". Це плід калькування російського "покончить с собой". Українською мовою треба казати: "накласти на себе руки", "заподіяти собі смерть", "вкоротити собі віку".

"Прикований, скований". Граматично дієприкметники ніби й можливі, а проте набагато мелодійніше звучить "прикутий" або "скутий".

"Обезкровлення". Поганий мовний смак. По-українському — тільки "знекровлення".

"Під відкритим небом". Навряд чи треба доводити, що українській мові властива ідіома — "просто неба".

З БІОГРАФІЇ СЛІВ

Навпаки

Слово "опакий", позичене із старослов'янської мови, вживається у багатьох слов'янських народів на означення всього протилежного "лицьовому". І в нашій мові "опаки" або "опако" значило колись "навиворіт", "задом наперед". Згодом в українській мові воно прибрало іншої форми "навпаки".

Призьба

Це слово походить від одного з найстародавніших у нашій мові — "їсти".

На означення урочистого обіду — поділу їжі на всіх людей племені — наші предки утворили слово "їстьба". Це відбувалося на певному місці. Пізніше "їстьбою" стали називати і сам обід, і те місце, де він відбувався. Сучасне російське слово "изба" і є видозміненою "їстьбою". Залишки існування цього слова можна і тепер знайти на Україні. На Чернігівщині є село Істобка — це зменшене від "їстьби".

Цюль навколо "їстьби" дістав назву "приїстьба", яке стало вимовлятися як "призьба" і так увійшло до нашої літературної мови.

Призьба — підмурівок навколо хати.

С. Караванський

"Україна" 1963

ОДУМ — ЦЕ ОРГАНІЗАЦІЯ, ЯКА ВИХОВУЄ
УКРАЇНСЬКУ МОЛОДЬ НА ДЕМОКРАТИЧНИХ
ЗАСАДАХ!

С. М. ТЕРЕЩЕНКОВА

ПЕРЕКАЗИ ПРО ЗАВМИРАННЯ

(Записано у Звенигородському районі)

До багатьох проявів усної творчості нашого народу належить один цілком специфічний, рідкісний і, як правило, мало відомий ширшому загалові.

Мова йде про перекази про завмирання. Так звані "завмирання" це — випадки, у яких люди через переважно нез'ясовані причини перебували деякий час у летаргічному стані, або стані ненормального довготривалого сну, якого часто не можна було відрізнити від смерті.

Ті, хто прокидався від такого неприродного глибокого сну, чи "воскресали" розповідали їхньому оточенню про свої переживання під час "завмирання".

Особливо цікавою рисою таких оповідань є те, що в них, як ні в одному іншому виді усної народної творчості помітні індивідуальність і власний світогляд оповідача. Ці оповідання завжди мають цілком оригінальну структуру, із своєрідним кольоритом.

У свій час розповідь про завмирання була важливою лекцією, що драматизованим способом нагадувала слухачам про необхідність жити "праведно", тобто згідно з принципами християнської етики й моралі.

Характерно, що праця у свято як причина завмирання зустрічається і в деяких інших оповіданнях цього жанру.

Пропонуємо увазі наших читачів типовий зразок оповідання про завмирання. РЕД.

Оповідас селянка с. Попівка Марта Хлівленкова. 66 р.

"Мій дядько Івась були завмерли, то було всім розповідають, що вони там бачили, й що їм там казали. Добре пам'ятаю, як вони розповідали. Дядько Івась любили, щоб скрізь було чисто й гарно. Отож перед великодними святами в чистий четвер — дивляться вони — лежить купа невіяної пшениці. Вони й поміркували собі: "таке велике свято, а в мене не віяне, якось воно не гарно". Заходилися, провіяли, прибрали й замели, взяли кіску, підгодилися, і так їм захотілося спати, так наліг сон, що мусіли вони посеред дня лягати. Насилу вони до полу дійшли й тільки впали на нього, так одразу й заснули. Не будили їх до вечора, а ввечері будять їх до вечері, а вони, як мертві, не володіють ні руками, ні ногами, то їх будять термосують, бо тож треба всім вкупі вечеряти, бо ж і Христос вкупі вечеряв, а їх не можна добудитися. Коли дядина прислуховується, а дядько й не дихають — мертві. Дядина підняли плач, крик, плачуть всі в хаті. Що його робити в світі Господньому — вмерли.

Покликали бабу, нарядили, як мерця, поклали на лаві, завертали ноги в біленьке полотно, дали в руки хреста з воску, вкрили наміткою і плачуть усі та приказують, аж у вухах лящить, покликали покійного дядка салтир читати над ними, а самі, де дух беруть, голосять та приказують. Читав той чоловік цілу ніч під п'ятницю і цілий день і знову цілу ніч проти суботи, а в суботу беруться ховати, бо раніш завсігди ховали на третій день. У суботу понасходилося людей, що й не протовпитись. Прийшов піп, покійний Василій, царство йому небесне, і дяк Тимофій, відправили панахиду та й беруть дядька, щоб класти в домовину й, Господи, як голосять в хаті! Тільки що поклали дядька в домовину, а вони лип очима і намітку з себе, та й сіли. То, Господи, що там було: люди бігли, товпилися, пхали один одного на землю, бігли по людях і верещали аж стіни тріщали. А піп Василій був кривий на одну ногу, з підвію зробилося, то з самого заду, бо не може швидко збігти. То ще дядько кріпкі на віру, другий би не витримав — умер би з цього крику та переляку, а вони сидять у домовині. Свчка коло них горить, вінчик упав, а намітку скинули та й гукають: "люди добрі, не тікайте, я не вмер, Бог повернув мене до вас на сім років!" А далі встали, хрестяться, а люди у вікна заглядають та трусяться. То деякі люди й піп увійшли в хату, а більше людей повтікали, то не одному прийшлось викачувати на зносок переляк. А на Великдень цілі свята й хата не зачинялася, такого миру було, день і ніч ішли, а дядько всім розповідали, де вони були і що бачили. То вони казали, що як провіяли пшеницю й підгодилися, то наліг на них такий сон, то якби, казали, й на шляху був би, то отак би впав та й заснув, бо йти не можна було. А як тільки вони лягли, то приходять до них хлопчик без штанів, у довгій сорочці, крайкою підперезаний та й каже: "скидай оцього кожуха". Та як стрепенув дядьком, то тіло й опало додолу, наче кожух, і тоді їм стало так легко, зробилися, як пір'ночка. А той хлопець каже: "ідіть за мною" та й пішов. А дядько за ним, і прийшли вони до великого муру, а в ньому малесеньке віконечко, як ото дірочка в коморі для кота. Хлопець скік у віконце та й став по той бік і до дядька каже: "перелазьте сюди". А вони кажуть: "хіба ж я влізу в цю дірочку?" А він гукає: "лізьте та швидше". Дядько скочили і, як муха перелетіли і опинилися з хлопчиком у величезному гарному садку. Яблуня та всяке дерево, Господи, яке велике та гарне, крислате і всеньке цвітом укрите та овочем. А пташок яких тільки там нема: великі й маленькі та гарнісенькі аж очі вбирає. А співають так же гарно, що коли б тут була хоч одна така, то лю-

ди б слухали і про працю забули б. А трава зелена та все з квітами, такими гарними, що аж очі розбігаються. А метеликів, як хмара. Ото пішли вони з хлопцем. А стежки такі покручені, а він дядька веде та й веде. Ідуть дядько, слухають пісні пташок та роздивляються. Аж чують десь малесенькі дітки силенно плачуть. Мінають вони кущі, а перед ними велика річка, а навколо неї скільки оком скинь сидять діточки і так жадібно плачуть, що аж дядько стали хлипати. Питають дядько хлопчика: "Що це за дітки і чого вони плачуть?" А хлопець каже: "оця річка молошна, а ті дітки, що недогодovanі вмирають, п'ють з неї молоко. А ви в чистий четвер віяли та й завіяли їм молоко половою і їм нема чого пити. Цілий рік можна віяти, а в чистий четвер тяжкий гріх. Хто в той день віє, то вся полова летить прямо на цю річку." Подивилися дядько, а на річці полови, наче хто навмисне накидав. А діточки голссять так жалісно, що й дядько заплакали та й пішли далі.

Вийшли вони тим садком на гору, а там стоїть величезний будинок. Ввійшли в нього, аж там, Господи, як гарно і скрізь столи стоять, а коло них люди в білому сидять. А на тих столах печене й варене тільки на одних багато, а на інших і зовсім мало. Дивляться аж сидять кілька жінок, голови посхиляли, журяться, а дядько й питають: "Чого це вони журяться?" А хлопець відповідає: "Журяться, що ніколи не давали милостині, а тепер у них нічого й нема". Ідуть вони даліше поміж столами, а ладаном накурено, аж сивіє. Підійшли до такого стола, що нічого нема, тільки сухар та двоє яблук і віхтик соломи, дядько питаються: "а це що вже це таке за стіл?" "Це ж ваш, — каже хлопець, — ви не даєте нікому нічого, а це пригадайте кому ви дали?" Дядько заплакали, та й кажуть: "кинув я цього сухаря собаці, а оцих двоє яблук хрещеникам дав, а віхтик соломи дав бідному на вустілки."

І так їм важко стало. А коло цього стола стоїть другий стіл і на ньому: книші, паляниці, пиріжки, вареники, бабка, затірка, кваша і чого тільки душа забажає, а свічок — без ліку. А хлопчик каже: "оце стіл вашої жінки, вона кожного нагодує і з собою додому дасть, то й тут має це все." Вийшли вони з того будинку, надійшли над яр, аж там глибочезне провалля, а в тім проваллі так клекоче, так гомонять та плачуть люди, а вогонь чорний з димом та так колотиться, а земля аж двигить коло того провалля. Дядько питають, що-ж в тому проваллі, а хлопець махнув рукою і відповів: "Хто цього заробив, то сюди й потрапив", і повів дядька так швиденько по широкій стежці.

Прийшли вони до густого садка, яблунячя крисловате аж порозлягалось, а пахощі такі густі, що й наїстись можна. Ввійшли вони в той садок, а там кущі так вкриті квітами, як рядном, а за кущами обсаджено в три ряди високою повною рожою. Прошли рожу, а там обсіяно: повняками, чорнобривцями, настурцями, й усякими найкращими квітами. Посередині стоїть високе крісло, а на тім кріслі сидить Сус Христос. Дядь-

ко догадалися, що то Сус Христос, бо хто-ж бо то був. Одежа на ньому аж сяє, коси на вітрі так мають, а лице не бачили, бо в руці держить квітку васильків і затулив ними лице. А над головою янголяток душевних і кругом нього, як ото над людиною буває комарів восени й так усі трепещуть крильцями та літають. А туди дальше поза Сусом Христом, таке сяйво, що й глянути не можна, так у вічі й б'є, як блискавка, тільки щось мріє в сяйві. Недалеко в сяйві за Спасителем стоять анголи, так як ото дівки, коси довгі розплетені, в білих довгих сорочках, і у кожного по кілька крил, вони й не перестають та гонять крилами вітер. Але Христос заговорив, а дядько і впали ниць перед ним, а він промовив: "А хотів ти, раб Божий, скрізь, тут бачив усеньке? То йди-ж додому, я тебе відпускаю, раб Божий, на сім років, живи там і розповідай усім, що чув і що бачив, хай знають та каються й десятому заказують, а через сім літ прийдеш сюди зовсім. Іди-ж раб Божий." Поблагословив дядька та вони й пішли з тим хлопчиком садком. Прийшли до теї стіни, перелізли через ту дірку, увійшли в свою хату, а той хлопець узяв кожуха й надяг на дядька, а їм зробилося так важко, так важко, наче ото хто вагу, яку на них поклав. А вони лип очима, аж людей повна хата, піп співає й свічки горять. То вони ото й схопилися. І так як їм там сказали, що сім літ будуть жити, так вони рівно сім і прожили й кожному розповідали що бачили, і від того часу зробилися такі щедрі, що нічогісінько не жаліли, що мали, то все й людям роздавали до самої смерті."

Увага!

Увага!

ВИЙШЛА ЗБІРКА ПОЕЗІЙ

МИХАЙЛА СИТНИКА

ЦВІТ ПАПОРОТІ

Крім поезій, до збірки входять: стаття про творчість поета М. Вірного і бібліографія творів поета, складена інж. І. Лучковим.

Ціна книжки у твердій обкладинці \$6.50, у звичайній — \$5.00.

Замовлення з належною сумою слати на адресу:

Mr. V. PEDENKO
18 Henderson Ave.
Thornhill, Ont., Canada
L3T 2C0

ТРИ ТРАГЕДИЙНІ ДРІБНИЧКИ

1. Державна позика

За "старого режиму" камера була розрахована на дев'ятеро в'язнів. Тепер у ній сиділо сорок дев'ять.

Коли хто з в'язнів непритомнів від задухи, його підтягали до дверей і клали на цементову долівку: із щілини з-під дверей тягло трохи свіжим повітрям.

Це були змовники проти влади, організатори збройних повстань, зривники суцільної колективізації на базі ліквідації куркуля як кляси тощо.

А втім, такої думки про них була тільки сама влада. Самі вони боялися навіть думати про це. І єдиним їхнім злочином було тільки те, що вони народилися на тій землі, де стояла й в'язниця.

Але... їх бито на допитах щиколотками в міжбрів'я.

Примушувано стояти до повної знемоги на одній нозі.

Силувано сидіти з витягнутими ногами на різку стільця до непритомності.

Доводжувано безсонням до божевілля.

Не в одного з них не було вже зубів.

Деякі з-поміж них були вже розстріляні під уночішній гуркіт "чорного ворона"...

Та от одного дня старості камери дано завдання "стовідсотково охопити в'язнів державною позикою обороноспроможності країни будованого соціалізму". Попереджено — щоб без ніякого примусу.

Серця в'язнів закипіли обуренням:

— "Як? Отак катувати та ще й...?!"

Але вголос ніхто з них цього не висловив. І всі на позику підписались, щоб "зміцнити обороноспроможність країни будованого соціалізму". Зміцнити свою в'язницю.

2. Спочинок під надійним протекторатом

Він сидів роздягнений на ліжку, спутивши з його третього поверху босі ноги. Ліжко це було чуже, в чужім бараці, на чужині.

Але він лагодився після денної напруги відпочити.

Через війну він утратив усе: батьківщину, притулок, родину.

Але війна, нарешті, мов би то доходила краю. Тільки ж будівничі "Третього Райху", передчуваючи свою загибель, ще на нього — він знав! — уперто полювали: він не хотів, щоб його рідну країну ще й вони "визволяли".

Та вже він почув з прихованого радіоприймача, що за західним фронтом проголошено "звіль-

нення людини від страху". Отже, він міг тепер заспокоїтись.

І він був цілком спокійний. Цілком. Навіть міг спокійно книжку почитати. Заглибитися у світ науки, творчості, крилатих мрій. Тим більше, що в нього була ще й інша опора в його існуванні на широкому світі, серед двох з половиною мільярдів людей. Невеличка краплина зовсім прозорої рідини в скляночці-горошинці. Він її про всякий випадок завжди носив при собі. Тож і тепер для більшої певності намацав у себе на грудях під сорочкою тую горошинку: вона була на місці.

При цій нагоді стала йому на пам'яті думка стародазніх про те, що людина сильніша за богів, бо може сама собі, як треба, заподіяти смерть, тим часом як боги безсмертні.

Отож і він міг тепер спокійно відпочити під надійним протекторатом... смерті.

Потім того він ще раз прислухався, чи не гарчить надворі вночішне авто (на його — не його батьківщині казали: "чорний ворон"), і, взявши книжку в руки, з насолодою простягся на соломяній постелі. Аж йому кості приємніше залуцали.

Тоді повернув сторінку книжки так, щоб на неї падало більше світла від жарівки (лямпочки) з-під стелі — і став читати.

3. Людина з бомбою

Сотні тисяч років з історії людини на землі випадково його обминули. Він мав усі риси первісної, т. зв. неандертальської людини: похилене назад чоло, великі надбрівні дуги, випнуті наперед щелепи.

І він нічого не знав про те, що людина не завжди мала скоростріли, літаки, атомові бомби.

До війни він був боксером, а під час війни став вояком...

Одного разу його посадили на літак, і він полетів у запілля ворога. Коли літак був над якимсь великим містом, йому сказали з землі натиснути гудзика і потягти важилець. Він натиснув і потягнув.

Десь унизу, на землі спалахнуло сяйво, яскравіше за сонце, далі звівся стовп диму у вигляді гриба, і в тому сяйві та диму зникло з лиця землі місто із стома тисячами людей.

А щелепата людина спокійно летіла в своєму літаку й жувала гуму.

**КОЖНИЙ ОДУМІВЕЦЬ ПОВИНЕН ОБОВ'ЯЗКОВО
ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ "МОЛОДУ УКРАЇНУ"**

А. ЮРИНЯК

Психологічна зоря

(Шкіц)

Був Авторський Вечір. Власне, його програма ще не починалась, і Автор збентежено прислухався до нудотних пертрактацій спонсорів: "Хто має Вечір "відкривати" і хто "закривати"?"

Від цього абсолютно "антивечерового" і анти-мистецького "змагання" віяло такою "офісовою" дріб'язковістю, що кортіло сказати "Гуд-бай!" і піти геть.

Але поставали перед очима чудові Оля, Га-лина, Оксана... Чудові, бо щиро віддані мистецтву слова: бо "вкладали душу" в деклямовані поезії Автора. І заради них — так небагато, навіть рідкоподибуваних у нашій зматеріялізованій добі чутливих душ — Автор не міг дозво-

лити собі резигнації. Навпаки, мусів "робити веселе обличчя", удавати що все гаразд, — хоч всередині скребло й шпигало.

Аж тут з'явилася Зоря. Блиснули з-під повік сьайні очі і задзвеніли слова: — "Так це ви — Автор? Як чудово!" — "Що саме? — не зовсім розуміючи, але враз окрилений, спитав Автор. — Адже програма ще й не починалась!..

— "Я її передчуваю, — дзвеніли Зорині слова. — Я хоч і зоря, але психолог. Чуєте? З між-зоряних просторів — до людських радощів і горя! — мій девіз."

Це справді було надзвичайне: зорі — як лік на горе. "Зорі — це людські душі в потойбіччі. Видать, моя зоря у високостях ще раз (бо так вже бувало) не дає мені впасти в зневіру..." — снувалось у голові Автора.

І його вже не лякали жадні "неув'язки", не могла здолати офісова темрява і недолугість. Бо йому присвічували зоряні очі.

Анатоль ГАЛАН

КОНТАКТ ПОЧУВАНЬ

Надії Сеник

Наша путь непідвладна нам,
Таємниця для всіх вона,
Це ж бо лет божевільних муз —
Від Корюківки до Сиракюз.

Далеченько і Глухів мій,
Він лишився і досі глухий,
Бо до нього крізь довгі літа
Справедливість не доліта.

Ми ходили колись разом
Ви — дитиною, я — юнаком
По чернігівській рідній землі,
Що її ріки й ліс обплели.

Довелось нам учитися там,
Де і Гоголь по сходах літав,
І до нього у зошит шкільний
Зазирали і відьми, і Вій...

Ми підносим в чужому краю
Недоспівану пісню свою,
І та пісня — заблуканий птах
Вічно житиме в наших серцях.

Наче рейки, в незнану путь
Людську мрію й бажання ведуть,
І покірні бажанням і снам,
Ми будуєм свій дім і свій храм.

Не страшна хуртовина тоді,
Коли маєш тепло впереді,
Коли лагідна, чуйна душа
Зустрічати тебе поспіша.

ЕЛЕГІЙНЕ

Південна ніч, гаряча ніч,
У далину біжать огні,
Шепочуть пальми щось мені
Про біль розлук, про радість стріч.

Я навчився мови пальм,
Та біль мій порохом припав,
І віра в зустрічі скупа.
Я б спав тепер, я б міцно спав...

Південна ніч, гаряча ніч,
Як тяжко дихати мені!
Неначе велетенська піч
Зі мною стала пліч-о-пліч.

Терпка, як пахоці цитрин,
Надія на конечність змін,
Бо в світі цім не вічні ми,
Не всім діждать кінця зими.

Південна ніч, гаряча ніч,
Страху примари прожени!
Коли б усі твої вогні
Укласти в силу для борні!

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У числі 245 "М. У." трапилося кілька помилок у списку пожертв на пресовий фонд у відзначення 25-ліття журналу "Молода Україна".

Мусить бути: Одумівський танцювальний ансамбль "Веснянка" \$100.00, Іван Корз, а не Корд, Ірина і Яків Маньки з Ошави, а не з Торонто.

Просимо шановних жертводавців вибачити цей недогляд.

Ред. "М. У."

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

Успішний семінар ОДУМ-у

Учасники семінару в Чикаго 17-18 квітня 1976 року

Заходами старших провідників ОДУМ-у в Чикаго, в суботу і неділю 17 і 18 квітня ц. р. відбувся семінар підготовки кандидатів до 2-ої одумівської проби. Брили участь у семінарі члени ОДУМ-у Чикаго (14 осіб), Міннеаполісу (1 особа) та Ельгарту (7 осіб). Організатором та керівником цього семінару був Олексій Коновал, який приготував збірник матеріалів — питання і відповіді для учасників. Згадуючи цей семінар, голова ЦК ОДУМ-у сказав, що "цей семінар має бути прикладом та заохотою для інших провідників та дорадників ОДУМ-у у різних філіях. Пам'ятаймо, що наша майбутність полягає в добре підготовлених кадрах. Ці кадри самі не родяться — їх виховують мозолистою працею і, яким дорого майбутнє нашого Об'єднання — нашої молоді". Викладачами семінару були члени ОДУМ-у та ТОП-у, які ілюстрували свої теми за допомогою прозірок, фотографій, таблиць та

негативів рентгенів. Викладачами були: голова ОДУМ-у США д-р Анатолій Лисий з Міннеаполісу, Олексій Пошиваник, Віктор Войтихів, Іван Деркач, д-р Лідія Кіриляк, Іван Іващенко, Василь Вестеровський, Данило і Параска Завертайли та дві генерації Коновалів — Павло, Олексій (голова ОДУМ-у Чикаго), Василь, Марія і Віра Коновали.

Семінар був цікавий. Кожну тему читав інший викладач-професіонал, знавець або такий, що спеціально підготувався до того викладу. Хоч була винятково несеzona соняшна й тепла погода, учасники семінару терпляче просиділи два дні (коло 14 годин) в будинку й слухали виклади та брали жваву участь у питаннях і дискусіях, а в додаток до підручників, робили нотатки.

З 30-ти учасників семінару, 25 були на викладах увесь час і перейшли іспити — старша група, іспит другої проби: Олександр Кулінченко, Оля Кіриляк, Віра

Павленко, Анатолій Коломисць, Тарас Кохно, Павло Баялцалієв, Лариса Яскевич, Катя Дубініч, Ліза Луценко, Віра Швець, Віктор Швець, Василь Новаченко, Володимир Коновал, Оленка Багнівська, Юрій Завертайло, Василь Вестеровський та Анатолій Луценко. Молодша група, загальний довгий іспит: Наталя Коновал, Оріся Завертайло, Тарас Коновал, Ірка Луппо, Маруся Луппо, Соня Рябокінь, Богдан Лисий та Роман Савчук. П'ять часткових учасників семінару іспиту не здавали.

Цікаво, що переважно молодші краще здали іспити і дістали вищі оцінки в обох групах. Винятково пописалися з найкращим успіхом в іспитах у старшій групі, іспит другої проби: Лариса Яскевич, Володимир Коновал і Тарас Кохно, у молодшій групі, загальний іспит: Тарас Коновал, і Оріся Завертайло. Це ще один доказ того, що молодша людина більше може засвоїти знання.

У неділю, на другий день семінару перервано виклади, і всі одумівці організовано пішли до церкви на службу божу, де настоятель церкви св. Софії отець Крестюк привітав учасників семінару та організаторів теплими і заохочувачими словами.

До успіху, а точніше до вигоди семінару спричинилися господині, які приготували обід і вечерю в будинку ОДУМ-у для його учасників. Це були: п.п. Сидельник, Отрошко, Т. Завертайло, Осійчук та Кохно.

Каса "Самопоміч" в Чикаго, яка служить українській громаді та постійно підтримує і фінансово помагає у вихованні української дітвори, покрила кошти підручників учасникам і викладачам семінару. Такі підручники, з питаннями і відповідями, можна ще набути при філії ОДУМ-у Чикаго, пересилаючи 2 дол. до голови філії.

О. П.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ КОРПОРАЦІЇ ВІДПОЧИНКОВОЇ ОСЕЛІ "УКРАЇНА".

Шевченківські роковини у Гошен

Заходами філії Гошен-Елкгарт, Індіана, 21 березня ц. р. влаштовано імпрезу в роковини безсмертного пророка Т. Г. Шевченка. Імпреза з мистецьким концертом відбулася в домовці Української Православної Церкви св. Тройці в Гошен. З національного обов'язку, щоб вшанувати соборно цю урочистість, прибуло багато гостей з різних містечок північної Індіани та південного Мічігену, так православного, як і католицького віровизнання. Наша церковця, була переповнена віруючими. Святі літургію і панахиду по поетові відправив о. Ігор Зботанів з Чикаго, з участю о. протодіякона Антона Зозулі з Накс, Індіана.

Зорганізована одумівська молодь пишалася своїми одностроями і притягала увагу гостей, які раділи, що "козацькому роду — нема переводу". Це молоде покоління, виховане в українському національному дусі, прийшло вшанувати й дотримати "Заповіт" поета: "Не забудьте пом'янути..." Під час панахиди, одумівці тримали напів опущені три прапори — український, американський та одумівський. Наявність молоді у церкві зробила велике враження на старших віком людей. Ой, як же тішився дев'яностолітній сивий дідусь з козацькими вусами, коли побачив, що молодь, народжена далеко від України, таки вихована в національному дусі. Він не витримав і вимовив у голос: "Слава Тобі, Господи, що Ти посилаєш розум цим дітям та їхнім учителям, не забувати Україну, а так її любити".

Мистецька програма розпочалася після перекуски, що приготували членкині ТОП-у. Програмі відкрили співом американського гімну і "Заповіту". Юні одумівки Наталка Швець та Марта Верблянська продеклямували "Поклін Тарасові". Реферат прочитав Євген Верблянський, підкресливши, що березневі Шевченківські академії стали для українців немов би релігійним святом, що відживлює і скріплює українську зболену душу, відживлює патріотизм та змаган-

Сцена з драми "Невольник"

ня за все, у що віримо. А віримо в Україну, в її нарід. Віримо, що прийде той день, коли:

"Встане Україна
І розвіє тьму неволі.
Світ правди засвітить,
І помоляться на волі
Невольничі діти."

Він закликав усіх словами пророка:

"...Розкуйтеся, братайтеся!
Учітесь, читайте,
І чужому навчайтесь,
Й свого не цурайтесь..."

Наступною точкою програми була інсценізація "Розрита могила". Оповідач Віра Швець та шість учасників інсценізації зворушили всіх присутніх. Молодий бандурист баритон Андрій Верблянський при супроводі бандури виконав "Думу про Морозенка" — музику аранжував сам. Рій "Золоті орли" деклямував "Хто Шевченко". Одумівський вокальний гурток "Луна" проспівав "Садок вишневий". Старший віком ТОПівець Іван Гриша прочитав вірш Володимира Самійленка — "Українська мова", присвячений пам'яті Т. Шевченка.

Драматичний гурток поставив уривок з драми "Невольник" Т. Шевченка. Виконавцями були: Кобзар Степан — Віктор Швець, поводитир — Матвій Верблянський, Ярина — Олена Багнівська, батько — Василь Новаченко, парубки селяни — Іван Гулевич та Роман Савчук. Хоч ця вистава була коротка, але по-мистецькому виконана, за що присутні нагородили

виконавців жвакими оплесками.

Одумівська мистецька група під керівництвом Євгена Верблянського, виконала при супроводі бандур "Думи мої" та "Зоре моя вечірняя", слова Т. Шевченка, музика Ярослава Степового. Сольоспів Петро Дубінін. Під кінець програми, бандуристи, заграли "Запорізький марш", з опери "Богдан Хмельницький". На закінчення всі присутні проспівали український національний гімн "Ще не вмерла Україна".

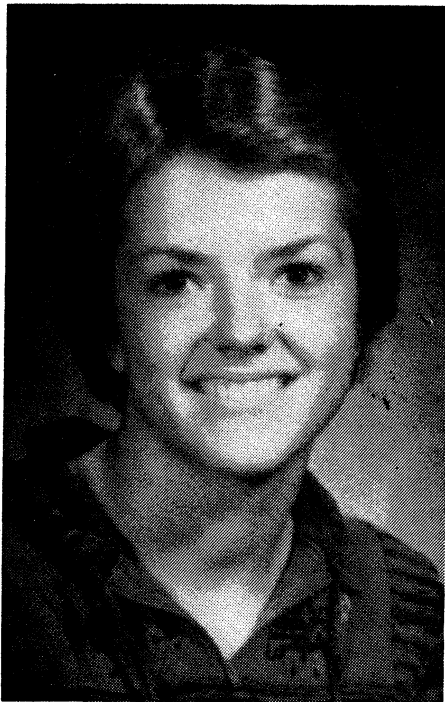
Голова ТОП-у Анатолій Луценко подякував керівникам мистецьких груп, Євгенові Верблянському та Вірі Швець за переведення цієї програми, також маляреві-одумівцеві Василеві Новаченкові за мистецькі декорації українського села. Також подякував усім гостям, що приїхали відзначити це свято.

Одночасно проведено збірку фондів на закуп англomовних книжок з українською тематикою для місцевої публічної бібліотеки. Хоч і з великою прикритістю, доводиться зазначити, що через "наших" русофілів, місцеве американське населення в більшості вважає нашу громаду за "рашен" або "литл рашен", і всі ми відчуваємо що про нас, та про Україну вони мало ще знають.

З прибутку вступу на цю імпрезу, (за добровільними датками) філія ОДУМ-у складає 25 дол. на пресовий фонд журналу "Молода Україна".

Олександр Багнівський

З ЖИТТЯ НАШИХ ЧЛЕНІВ

НІНА ТАТАРКО — ЧЕМПІОН ПЛАВАЦЬКОГО СПОРТУ ШТАТУ МІННЕСОТИ

Ніна Татарко, 15-літня одумівка, член філії ОДУМ-у Міннесоти, полюбила плавання ще з раннього дитинства. Від 13-го року життя вона бере участь у змаганнях цього спорту. Від поміжшкільних змагань, Ніна поступово досягла ширших форумів та вищих рівнів. Вона змагається у трьох стилях плавання: вільний стиль, метелика і горілиць. Ніна каже, що найпевніше почувається у вільному стилі. Кімната Ніни переповнена багатьма відзнаками, трофеями та медалями. Найвищу з трофеїв вона дістала в січні цього року від клубу, якого репрезентує в змаганнях. У січні 1976 року, цей клуб виграв міжштатові змагання і тому що Ніна здобула найбільше пунктів з усіх плавців, їй вручили трофей переможця. На питання, скільки ж вона дістала медалів за останній рік, Ніна скромно відповіла: "золотих і срібних — разом 82. Більшість з них — золоті медалі, одержані за перші місця в змаганнях".

Ці перемоги Ніни приходять нелегко. Суперництво численне й сильне. В Міннесоті в клуббах, що належать до "Аматор Атле-

тик Юніон", змагається приблизно три тисячі молоді в різних класах: "А", "В" і "С". Ніна плаває в найвищій класі "А" і є однією з найкращих плавчинь. Бути першою з трьох тисяч — це велике досягнення. Це наслідок особистої дисципліни, впевненості, регулярного тренування і всебічної допомоги та виrozumіння родини. Це останнє особливо цінне, бо тим Ніна має також велику моральну підтримку та заохоту до праці над собою. Ніна встає щодня о 5-й год. ранку. Батько чи мати везуть її до олімпійського басейну, де вона вправляє дві години, від 6-ої до 8-ої години. Після цього йде до школи, а вечором вертається до басейну на дві чи три години. Отак, з дня на день, з року в рік. Оце недавно, змагаючись у класі плавання "А" в Рочестері (Міннесота), вона виграла шість золотих медалей: за 50, 100, 200 і 500 ярдів (ярд — приблизно 90 см.) віддалі у вільному стилі й 100 та 200 ярд. плавання горілиць (бекстрок).

Найвище досягнення Ніна Татарко здобула на всештатових змаганнях, що відбулися 27 і 28 березня ц. р. Вона стала чемпіоном класу "А", перемігши всіх своїх супротивників, і нагороджена п'ятьма золотими медалями за перше місце у вільному стилі плавання на 50 і 100 ярд, на 100 ярд. стилем метелика та на 100 і 200 ярд. стилю горілиць. Крім цих індивідуальних перемог, Ніна також дістала перші негороди в групових змаганнях, т. зв. рілей, здобувши чотири золоті медалі й п'ять срібних. На завершення того, вона побила доточасний міннесотський рекорд на 100 ярд. плавання вільним стилем, пропливши ту віддаль на 54.34 секунд. Не один змагун, починаючи від 1973 року, коли цей рекорд встановлено, намагався виграти його, і ось, аж тепер, українська спортсменка-одумівка Ніна Татарко, стала чемпіон Міннесоти, перевершуючи попередні осяги інших. Звичайно, Ніна не думає зупинитися на цьому. Її мрія — це досягнути олімпійського рівня і бути членом державної олімпійської дружини США і змагатися, як українка, на інтернаціональній площині.

Ніна член ОДУМ-у від 7-го року життя. Не зважаючи на велике перевантаження у плавацькому спорті і постійне тренування, вона активно працює в ОДУМ-і. Вона провадить роєм юних одумівців і регулярно працює з ними на щосуботніх сходинах. Спортсменку Ніну дуже люблять члени її роя. Вона також щороку працює на таборі ОДУМ-у Міннесоти, де з усією серйозністю дисциплінованого спортсмена провадить гуртком таборовиків. При філії ОДУМ-у, Ніна є членом капелі бандуристів та часом виступає у співочій групі дівчат.

Бажаємо нашій Ніні багато успіхів у житті, майбутніх перемог і досягнення своєї мрії — бути членом олімпійської дружини США. Філія ОДУМ-у Міннесоти дійсно горда своїм членом — чемпіоном плавацького спорту.

ал.

ГАЇВКИ ОДУМ-У В ТОРОНТО

А вже весна, а вже красна...

На Великдень 25 квітня ц. р. по обіді, юні одумівці міста Торонта в залі катедри св. Володимира перший раз водили гаївки-веснянки. Дівчата разом зі своїми виховницями побравшись за руки, ходили, утворюючи кола, "ворота" тощо і співали веснянки та великодні пісні: "Ой зацвіли фіялочки", "Жучок", "Ранораненько куроньки піли", "Іванчику - Білоданчику", "Кривий талець", "Ягілочка" та інші.

Слово про гаївки-веснянки прочитала С. В. П. Валентина Родак, яка була організатором цієї імпрези і також вчила одумівців співу та танців. Вона підкреслила, що ці хорові пісні з іграми і танцями мають дуже давнє походження і що це оригінальні і дорогоцінні скарби, які треба зберігати.

Танцювальний ансамбль "Веснянка" чудово виконав "Великодню гаївку", яку підготували керівник ансамблю Микола Балдецький і його дочка Маруся Корнець. Описля був висвітлений цікавий фільм "Писанка — українське великоднє яйце". Цей фільм продукції Святослава Новицького, виконаний добрими

фаховими силами, показав процес писання писанки від першого кроку до завершення з відповідними поясненнями про початки цього мистецтва в Україні, про символіку різних взорів тощо.

На закінчення програми, присутні вислухали пісні "Благослови мати", "Весняний хоровод", "Зайчик", "Шум", "Огірочки" і т. п. з платівки хору ім. Г. Верьовки, ансамблю "Кобза" та інших, а матері з Т.О.П. частували всіх чаєм та тістечками.

Бажано, щоб торонтонський ОДУМ продовжував цю гарну традицію. Доцільно було б, щоб одумівці з ближчих філій, як от: Ошава, Ст. Катеринс, Лондон, якщо не в змозі влаштувати імпрези власними силами, то приєднувалися до торонтонців і водили веснянки всі разом. Бажано було б, щоб батьки більш масово приходили і підтримували ці Великодні традиції серед нашої молоді.

РОКОВИНИ ЛІТЕРАТУРНОЇ ТВОРЧОСТІ РОМАНА ЗАВАДОВИЧА

У березні ц. р. чикагська громада вшанувала письменника Романа Завадовича з нагоди 55-ліття його літературної творчості для дітей.

У суботу 27 березня відбувся бенкет на пошану ювілята, з участю понад 500 осіб в залі собору св. Володимира і Ольги. Після змістовної (але надто довгої як для бенкету) святочної промови, ред. Володимира Барагури про творчий шлях ювілята, відбулася мистецька частина. Монтаж "Словом і піснею по Україні" на основі віршів та українських пісень, виконали члени організації молоді СУМА, Пласту та ОДУМ-у. Декламували від ОДУМ-у: Тарас Кохно, Анатолій Коломиєць та Віра Павленко, а в одумівському співочому гуртку, під кер. Євгенії Косогор, співали: Наталя Коновал, Оксана Дудич, Люба Петренко, Ніна Семітко та Оля Павленко. Від школи українознавства собору св. Володимира, одумівка Олеся Коновал вручила квіти ювілятові, а Оріся Завертайло склала привіт від

ОДУМ-у. Це були зворушливі хвилини для ювілята й напружені для молоді, яка вперше публічно вітала визначну особу.

Багато було усних і листовних привітів. У своєму слові, Роман Завадович коротко згадав про труднощі письменників дитячої літератури та зазначив, що цей вечір він сприймає, не як особисту пошану, але як пошану до дитячої літератури — дитячої книжки та розуміння її ваги у вихованні української молоді, нашого скарбу за межами України.

На другий день, у неділю, в аудиторії школи Шопена діти шкіл українознавства та організації молоді, близько 90 осіб, виконали інсценізацію — монтаж з казок Романа Завадовича "Дитячий скарб", що його уклали та приготували Галина Грушецька та Людмила Боровська. Фантастичні костюми та декорація, що їх створили й зробили десятки матерів, батьків і зацікавлених, та бездоганне виконання здивувало й зачарувало майже 1.200 людей в аудиторії.

Цими святкуваннями на видавничий фонд Р. Завадовича зібрано понад 7,000 дол. Через конечну потребу кольорових ілюстрацій у дитячих книжках і малий тираж, друкування дитячих книжок коштовне, як для автора, так і тих, що купують дитячі книжки.

Роман Завадович — автор багатьох сценічних творів, безліч поезій і поем, оповідань, казок і сміховинок для дітей шкільного віку. Окремими виданнями появилася понад 35 його творів. Віддавна він є літературним і мовним редактором одного з кращих дитячих журналів у вільному світі "Веселка", який видає Український Народний Союз в США.

У 55-ту річницю літературної творчості, Романові Завадовичеві бажаємо доброго здоров'я та ще багато творчих років життя.

О. П.

Майбутнє "Молодої України"

залежить також і від Тебе!

Приєднуй нових передплатників

РОДИННА ХРОНІКА

ВШАНУВАЛИ 50-ЛІТТЯ ПОДРУЖНЬОГО ЖИТТЯ

В суботу 14. II. 76 р. родина й друзі наших чільних громадян — п-за Андрія й Ольги Співаків в Лондоні, Онт.. старанно приготували ювілейне прийняття в 50-ліття їхнього подружнього життя.

По молебні, який відправив Вл. настоятель М. Дебрин в Українській Православній Церкві в наміренні ювілятів, у церковній залі привітали їх вся родина, друзі скитальщини й члени громади багатоліттям. Прийняттям уміло провадив найстарший внук ювілятів, молодий Дмитро Співак. Після вечері ювілятів щиро вітали крім внука Дмитра, їхні діти: донька Ліда Шевченко, сини Микола й Іван, Вл. настоятель, голова громади — Гр. Сніг, голова відділу ім. кн. Ольги Союзу Українок Канади — пані Ол. Тищенко, п. І. Данильченко від дирекції оселі "Україна", п. Олексій Рибка — друг скитальщини, квітами привітали внуки Оля Шевченко й Володимир Співак. У привітах ювілятам діти подякували за добре виховання, а решта — за їхню участь в громадському житті. Ювілятам довелося пережити багато труднощів на батьківщині: революцію й тяжкі пореволюційні часи, потім повоєнну скитальщину з малими дітьми на непривітній чужині. Лише в Канаді, тяжкою працею влаштували собі відповідне життя. Ювіляти вклали в розбудову місцевої Української Православної Церкви багато труда: п. Андрій був активний в громаді, старший брат, член і голова управи громади, а п-ні Ольга, старша сестриця та членкиня відділу ім. кн. Ольги Союзу Українок Канади. За те все всі дякували їм, та бажали багато літ прожити в здоров'ї й втішатися заслуженим відпочинком. Ювілятів обдаровано гарними дарунками, за які вони щиро дякували.

При цім заряджено збірку на рідну пресу (\$60), з якої приділено \$20 на журнал "Молода

Україна". Жертводавцям щира подяка, а ювілятам, п-ву Андрієві й Ользі Співакам бажаємо: Многая літа!

Прийвний

СРІВНИЙ ЮВІЛЕЙ

У суботу 5-го червня ц. р. діти й сестри влаштували прийняття-несподіванку Валі і Андрієві Озимчакам в Вайнленд, Онтаріо.

Прийняттям провадив Володимир Тимошенко, який ювілятів від всіх присутніх привітав і побажав їм успіхів в дальшому подружньому житті. Близький приятель ювілята Степан Глушко, пересипаючи мову жартами, розповів, як Андрій колись залицявся до Валі. Андрій сердечно всім подякував і теж дещо розповів про свої молоді літа.

Після вечері, на заклик Володимира Тимошенка, присутні зложили 27 дол. на пресовий фонд одумівського журналу "Молода Україна".

У ЮВІЛЕЙ 25-ЛІТТЯ ПОДРУЖЖЯ

У суботу 21. II. 76 р. родина, діти й приятелі п-ва Олександра й Ніни Гончаренко, замешкалих в місцевості Інгерсол, біля Лондону, Онт., врядили їм в Лондоні ювілейне прийняття, з приводу 25-ліття їхнього подружнього життя.

Найперше, в місцевій Українській Православній Церкві Вл. настоятель М. Дебрин відправив молебень подяки, після чого, в залі Українського Центру, відбулося ювілейне прийняття. Під керівництвом господаря вечора п. І. Ноженка ювілятів привітали при вступі до залі родина й численні приятелі. Після вечері почалися привіти, що їх зложили: сам господар вечора, діти, Олександр, Катря й Лена, мама п-ні Ніни п-ні Н. Крижанівська, Вл. настоятель М. Дебрин, п. В. Дикий, племінник-лікар В. Гончаренко, п. М. Співак від дирекції оселі "Україна", та дружби — Яків і Оля Соцан і інші. Наші ювіляти п-во Олександр і Ніна ще дуже молодими, в час Другої світової війни мусіли покидати рідну Україну й, скитаю-

чись по холодній чужині, опинилися в Канаді, в околиці Лондону. Тут вони познайомилися і побралися. І ось вже 25 років чесно працюють в своєму власному господарстві, мають гарне родинне життя, корисні й жертвенні члени українського суспільства, а особливо Української Православної Церкви в Лондоні. Всі дружньо вітали ювілятів й бажали їм здоров'я та життєвих успіхів, а особливо доброго, як і до тепер, виховання в релігійно-національному дусі своїх гарних дітей, членів молодечої органі-

зації ОДУМ. Були й дуже гарні дарунки.

Ювіляти за все всім щиросердечно подякували. На пропозицію господаря вечора — п-ні А. Ноженко й О. Соцан перевели збірку на рідну пресу (\$75), з якої \$33 призначено на журнал "Молода Україна".

Жертводавцям щира подяка, а ювілятам Олександрові й Ніні Гончаренкам бажаємо здоров'я та щасливо дочекатися 50-ліття свого подружнього життя. На многі літа!

Прийвний

РОЗМАЇТОСТІ

МЕШКАНЦІ ІНШИХ ПЛАНЕТ ОБСЕРВУЮТЬ НАШУ ЗЕМЛЮ

Такі твердження подає науковець Альфред Нагом, член Всесвітньої Протіатомної Ліги. Він сказав представникам преси, що є докази, які вияснюють, що ми, мешканці Землі, вже кільканадцять літ є під сталою обсервацією мешканців інших планет, які спеціальними астрономічними приладами обсервують всі нуклеарні та атомні вибухи на Землі.

На відбутій міжнародній протіатомній конференції обговорювано цілий ряд документальних даних про цей факт, що наша Земля є під постійним обсерваційним доглядом спеціальних апаратів, споруджених і керованих мешканцями інших планет, які мали б інтелектуально нас перевищувати. Згідно з думкою науковців, таке зацікавлення нами мали б викликати вибухи атомних бомб та ракетні дослідження стратосфери, які, мабуть, спричинили замішання серед мешканців інших планет, і вони обсервують нас відповідними апаратами, щось у роді наших "сателітів", але не можуть сісти на Землі. Чим і як рухаються їхні апарати, покищо не вияснено, але є підстави до таких припущень і недалеке майбутнє вияснить все.

Редактор журналу "Космічний Голос" з осідком в Лондоні зая-

вив, що мешканці Марса намагаються постійно нав'язати контакт з нашою планетою, передаючи постійно сигнали при допомозі телепатії, передачі, які прибирають щораз ширші розміри. Він твердить, що "літаючі тарілки" — це винахід марсіян і за їх посередництвом нав'яжеться міжпланетарна комунікація, яка повинна наладнатися в близькому часі.

ПРОВАЛИ НА ВУЛИЦЯХ

Сучасна Александрія (Єгипет) збудована на фундаментах стародавнього міста, заснованого Александром Македонським у 332-331 роках до нашої ери. Коли Александрію завоювали римляни, вони спорудили тут розгалужену мережу каналів, щоб забезпечити жителів водою.

За кілька століть місто занепагло, і канали занесло піском. Але вони все ще існують і дотепер спричиняють провали на вулицях.

ЧОМУ МОВЧИТЬ ЗНАМЕНИТИЙ ДЗВІН?

Дзвоном, як не дивно, теж бракує чистого повітря. Знаменитий японський дзвін у храмі Біолоні, прослуживши 917 років, замовк тому, що сірчаний ангідрид та інші домішки згубно вплинули на метал. У зв'язку з цим вирішено дзвін реставрувати і встановити в закритому приміщенні.

ГУМОР

Причина смерти

НЕПОТРІБНА ЛІТЕРА

Советські вчені замислилися чи не скоротити б абетки, викинувши з неї ті літери, що в мові майже не вживаються. От, для прикладу, літера М майже не вживається, бо масла — нема, молока — нема, м'яса — нема, таксамо мила, меду, мигдалів, млини зникли подібно, як і мораль. Молотов — без значення, також Микита (Хрущов). Маленков і багато інших на літеру М зникли, а тримати цю літеру тільки для самого Мікояна, немає потреби.

НАЙКОРОТША ТЕЛЕГРАМА

Коли Маленков дізнався, що Хрущова раптово усунуто з уряду прем'єра, він послав на адресу Хрущова найкоротшу в світі телеграму, яка мала одне слово: — Ага!

Нема для кого

— Чому в Польщі не виробляють ліжок?
— Нема для кого. Небіжчики сплять на цвинтарях. Герої спочивають на лаврах. Студенти сплять на викладах. Робітники сплять на мітингах. Селяни сплять на сіні. Ворог не спить. Партія не заплюсче очей. Ну, то кому потрібні ліжка?

Святий Петро перевіряє на брамі неба новоприбулих небіжчиків-мотористів. Є формуляр з відповідними питаннями і там вписується відповідь померлого.

Приходить американський небіжчик. Питання й відповіді такі:

- Яка національність?
- Американець.
- Яка марка авта?
- Каділяк.
- Яка причина випадку смерті?
- Сто шістдесят миль на годину.

Приходить італієць.

- Національність?
- Італієць.
- Марка авта?
- Феррарі.
- Причина смерті?
- Лід на дорозі.

Прийшов ще один небіжчик.

- Національність?
- Поляк.
- Марка авта?
- Сиренка.
- Причина смертного випадку?
- Взяв авто на сплату і по п'ятій раті вмер з голоду.

ДІТЯЧІ УСМІШКИ

Івасик восьми років при телефоні:

— Твій тато вдома, мій малий друже?

— Одну хвилинку, пане, я піду запитати маму: це вона знає, що треба відповісти!

Шостирічна Марійка складає свої ляльки.

— Чому ти не бавишся ляльками? — питає мама.

— Я їх залишаю для моїх дітей.

— А коли в тебе не буде дітей?

— Тоді вони будуть для моїх внуків.

— Мишко! У тебе роззявлений рот!

— Знаю, пане вчителю, я сам його роззявив.

— Івасику, назви три їжі, без яких людина не може жити?

— Сніданок, обід, вечеря.

— Ти закінчила писати?

— Закінчила.

— А де ж крапка?

— Вона ще там, в олівці.

Учитель розповідає про щастя:

— Кожен із вас повинен зробити щось таке, що робить людей щасливими. Може хтось із вас подати приклад?

— Вчора я був у гостях у бабусі. Вона була дуже щаслива, коли я пішов.

Учитель звертається до учнів:

— Хто скаже, чому взимку вода стає кригою?

— Я скажу! — відразу ж піднімає руку учень із задньої лави.

— Ну, кажи!

— ...щоб було де кататися на ковзанах.

У школі:

— Скажи нам, Івасику, які зуби ростуть останніми?

— Золоті, — впевнено відповів Івасик.

УЧИТЕЛЬ. Усі тіла від тепла розширюються, а від холоду скорочуються. Може скажеш нам який приклад, Миколко?

УЧЕНЬ. Зимою дні коротші, бо холодно, а літом довші, бо від тепла розширюються.

УЧИТЕЛЬ. Ось речення: "Кінь тягне воза". Це активна форма. А як буде пасивна форма?

УЧЕНЬ. Віз тягне коня.

Американський письменник Арт Лінклеттер по телевізору відповідає на запитання дітей:

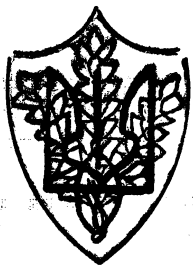
— Як Червона Шапочка додалася, що в ліжку лежить не бабуся, а сірий вовк?

— А дуже просто: внучка порахувала ноги — вовк має аж чотири ноги, а бабуся лише дві. От бачите, дітки, як важливо вчити арифметику!

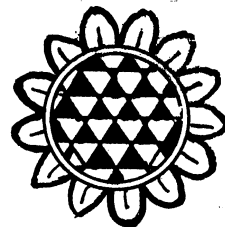
— Дорога моя сестричко! Я дуже хвилююся за свого сина.

— А що ж у нього?

— ...мотоцикл.

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

Юрій Ярмиш

Стара казка

Дика Качка знесла навесні кілька сіреньких яєчок і почала висиджувати з них діточок. Сталося так, що їй треба було притьмом відлучитися від гнізда.

Коли Дика Качка повернулась, у гнізді, крім її яєчок, лежало ще одне — велике, тьмяне.

Дика Качка не засумувала. Навпаки, вона навіть зраділа. Це була вчена Дика Качка. Вона сказала своєму чоловікові — Дикому Селезневі:

— Я впевнена, із цього яєчка виросте Білий Лебідь. Одного разу вже так було. Я сама читала про це в старовинній книжці!

І справді, з яєчок Дикої Качки вилупилися сіренькі каченята, а з великого — білий синок з довгою шиєю.

Батьки відразу назвали його Лебедятком і годували краще за інших.

Усі каченята пірнають за зеленою ряскою, за жучками-черв'ячками, а він чекає, коли перед ним щось смачне покладуть.

Наввипередки від зорі до зорі по озеру плавають каченята, а Лебедятко з лапки на лапку перевалюється, на землі сидить.

— Не лети, дорогий, — турбуються батьки, пір'ячко, літаючи, розгубиш.

На осінь виросли качечки—веселі всі, дружині.

— Пора, пора летіти! — кричать. — У теплі краї перебиратися. Братіку, піднімайся з нами!

А братік ні з місця. Дивляться на нього батьки — власним очам не вірять. Ростили-кохали Лебедя, а виріс товстий, лінивий Гусак.

Такий лінивий, що й харчів сам шукати не хоче, й плавати не бажає, й літати не може. І взагалі не розуміє навіщо він на білому світі живе.

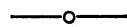
Частина одумівців у "General Motors"

19 травня 1976 року наш рій "Мавки" разом з хлоп'ячим роєм "Тигри" відбули екскурсію до "General Motors", на так званий "open house".

Там ми побачили як до головного конвеєра, падали різні частини, які складали робітники і виходило готове авто.

В кінці екскурсії нас почастували смачним морозивом.

Всі учасники екскурсії були дуже задоволені.

12-го квітня, 1976 року ми відбули наші сходини, разом з хлоп'ячим роєм "Тигри".

Розпочали сходини гутіркою "Великодні звичаї". Наша виховниця п. Ася Павлюк розповіла нам про Великдень і великодні звичаї на Україні.

Потім виховники п. Сергій Власенко і п. Ася Павлюк показали нам, як писати писанки. У декого з наших одумівців писанки вийшли дуже гарні.

Катя Антонович
рій "Мавки", Ошава, Канада

Рій "Вечірні зірки" перед інспекцією шатер.

**Виховниця Сузана Якута.
Заступниця Віра Харченко.**

Мандрівка по Україні

У минулому році, в зв'язку з двохсотліттям зруйнування Запорозької Січі, рій "Запорожці" вирішив поїхати в Україну і відвідати там історичні місцевості.

"Запорожці" прилетіли літаком до Англії, а звідти пароплавом попливли до Одеси. Мандруйте і ви з ними. Сядьте біля мапи і слідкуйте за подорожжю "Запорожців". Прослідкуйте, яким океаном та якими морями і через які протоки вони попливли до Одеси.

З Одеси "Запорожці" поїхали в місцевість, де, після зруйнування Січі на Дніпрі, запорозькі козаки, з дозволу турецького султана, заснували нову Січ. Хто, коли і як зруйнував Запорозьку Січ? Де козаки заснували нову Січ?

Оглянувши цю місцевість, "Запорожці" повернулися до Одеси і звідти пароплавом попливли вгору Дніпром. На лівому березі Дніпра, напроти Херсону, одумівці відвідали місцевість, де на протязі 25 років була Запорозька Січ. Як зветься ця місцевість, і чому та коли козаки заснували там Січ?

Пливучи далі Дніпром, "Запорожці" минали міста й острови, де колись була Запорозька Січ. Як зветься ці місцевості? Чи мали наші мандрівники труднощі проплисти через пороги? Якщо ні, то чому?

Доїхавши до Дніпропетровська й оглянувши місто, "Запорожці" поїхали в місцевість, де весною 1648 року українські козаки під керівництвом Богдана Хмельницького розгромили польське військо. Як вони туди доїхали? Па-

роплавом чи залізницею? Як зветься ця місцевість?

Повернувшись до Дніпропетровська (як звалося колись це місто і як зовемо його ми, українці?), одумівці попливли далі і спинилися недалеко міста, яке було столицею гетьмана Богдана Хмельницького і його наступників. Як зветься це місто? Недалеко від цього міста є село, де поховано гетьмана Богдана Хмельницького. Як воно зветься?

Пливучи далі на північ, "Запорожці" спинилися біля гори, на якій поховано Тараса Шевченка. Як зветься ця гора і коли там його поховано?

Поклавши квіти на могилі Т. Шевченка, одумівці попливли до Києва. Оглянувши це прекрасне місто, рій "Запорожців" поділився на дві групи й одна поїхала залізницею на лівобережну, а друга — на правобережну Україну. На Правобережжі вони оглянули Конотоп, Батурин і Крути, а на Лівобережжі — Корсунь, Базар, Остріг і Пилявці. Чим прославилися в нашій історії ці місцевості?

Повернувшись до Києва, "Запорожці" літаком відлетіли до Канади. І їм, і вам ця мандрівка багато допомогла пізнати й вивчити землю ваших батьків.

Радимо виховникам доручити кожному членові роя дати письмову відповідь на одне чи кілька питань, які ви знайдете в описі цієї мандрівки. Наприклад, один хай напише про Конотоп, другий — про Січ недалеко Херсону, третій — про Пилявці, і т. д.

Ваші відповіді ми будемо містити в наступних числах нашої "Сторінки". Не забудьте завжди подавати назву вашого роя і прізвище виховника.

СТАВАЙТЕ УДІЛОВЦЯМИ ОДУМІВСЬКОЇ ОСЕЛІ “УКРАЇНА”

ОСЕЛЯ ЗНАХОДИТЬСЯ В МІСТЕЧКУ ДОРЧЕСТЕР, ОНТ., БІЛЯ
МІСТА ЛОНДОН, 1/4 МИЛІ ВІД СІТІ ЛІМІТ.

Це — 110 акрів прекрасно розташованої фарми.

ЗА ІНФОРМАЦІЯМИ ПРОСИМО ЗВЕРТАТИСЯ:

Лондон: М. Співак 519-652-3177

Торонто: І. Данильченко 416-274-2249

" В. Тимошенко 416-742-3385

Ошава: Ю. Лисик 416-728-2256

Гамільтон: М. Ситник 416-527-6327

Ст. Кетеринс:

С. Захарчинський 416-934-6040

Детройт, США: М. Смик 313-273-7726

або пишіть на адресу:

“UKRAINA” VACATION RESORT INC.

R.R. 7

c/o M. Tyschenko

London, Ontario

УПРАВА ОСЕЛІ

КУРСИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА КУЛЬТУРИ

Вже третій рік існують курси української мови та культури на Університеті Йорк. Курси були започатковані в 1973 році з ініціативи Українського Студентського Клубу при цьому університеті. На курсах викладала мгр. Романа Багрій-Пікулик, яка за три роки поширила курси від одного до чотирьох. Також значно збільшилася кількість студентів на цих курсах.

На перших двох курсах викладається українська мова та граматики: Юкрейнієн 041 є для початківців, які цілком не знають мови. Юкрейнієн 141 є для тих, які мають певну підготовку.

На других двох курсах розглядається розвиток української культури, літератури та історії. Юкрейнієн 241 викладається українською мовою, а Юкрейнієн 250 викладається англійською мовою. На курсі, який викладається українською мовою, відбувається перевірка мови та граматики.

В цьому році Торонтонський Відділ Комітету Українців Канади проголосив стипендію для найкращого учня (учениці) на українських курсах при цьому університеті. Завдяки старанням Провінційної Ради та Торонтонського Відділу КУК, декан факультету артс зобов'язався поширити українські курси, щоб можна було одержати Б.А. із спеціалізацією в українознавстві і бути акредитованими учителями української мови в державних школах.

Заохочуємо всіх українських студентів, які цього року кінчають середню школу, зголошуватися на Університет Йорк та вступати на українські курси.

За інформаціями звертатися до: Бюра СУСК на тел. (416) 967-0640 або до мгр. Романи Пікулик, на тел. 667-2574 (в будні дні) або 769-0529. ю

Слухайте радіопередачу ОДУМ-у

“МОЛОДА УКРАЇНА”

з радіовисильні

CHIN НА ХВИЛЯХ FM 101

в Торонто

КОЖНОЇ СУБОТИ

від 6.00 до 6.30 вечора

Керівництво:

Головна Рада Коша Старших Виховників

ОДУМ-у в Канаді

Член відділу, який завше і на час приходить на засідання, говорить спокійно і до речі, холодно-кровно відповідає на запитання, і не говорить, коли не має про що говорити, посідає найліпші здібності чоловіка.

Найбільшим деспотом є многоголовий великан — товпа.

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1,

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить за різні **7²⁵-10%** щадничі пляни
- Дає малі і великі, особисті і моргеджові позички, в міру можливостей
- Має життєву асекурацію на заощадження до \$ 2.000 на позички до \$10.000 після вимог КЮНИ
- Має чеки особисті і для подорожуючих
- Приймає оплати за газ, електрику, телефон і воду
- Дає різні фінансові поради
- Дає паспортні гарантії
- Дає добру, точну, чесну і вчасну обслугову
- Дає добрі кредитові звіти
- 24 роки на службі Рідного Народу
- Вступайте в члени ще ніж Вам треба позички, малої чи великої.
- Позичайте на догідні сплати і низькі відсотки.

SO-USE CREDIT UNION LTD.

406 Bathurst St.

Toronto, Ont. M5T 2S6

Tel.: 363-3994

Branch Office:

3338 Lake Shore Blvd. W.

Long Branch, Ont.

Жінка веде авто з шаленою швидкістю. До неї звертається подруга, яка сидить поруч:

- Не жени так, бо моторошно — все миготить перед очима.
- А ти, зроби, як я!
- А саме?
- Заплющ очі!

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

"МОЛОДОЇ УКРАЇНИ"

ЖЕРТВУВАЛИ:

З поминального обіду в сороковий день смерті св. п. Володимира Балдецького, Торонто, Канада	\$100.00
Збірка на поминальному обіді по св. п. Кузьми Максимовича Манька, Ошава, Канада	42.00
З Ювілею 25-ліття подружнього життя Валентини і Андрія Озимчаків, Вайнленд, Онт., Канада	27.00
Стовба Олександр, Парма, Огайо, США	14.00
Шаєнко Петро, Сторс, Кон., США	13.00
Ліщина Касян, Вуд Дейл, Ілл., США	4.00
Філімончук Антін, Рандолф, Н. Дж., США	2.00
Ходаченко М., Торонто, Канада	2.00

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

ПРИЄДНАЛИ:

Ліщина Леонід, Торонто, Канада 1

Жертводавцям і прихильникам "М. У." щира подяка!

Ред й адмін. "М. У."

— Лікарю, скажіть щиро, ви мене вилікуєте?

— Без сумніву. Статистики стверджують, що в подібних випадках із ста хворих видужує один.

— ????

— Ви точно сотий, якого я лікую. Інші дев'яносто дев'ять усі померли.

Суддя показав селянинові дозумент.

— Ви можете присягнути, що це не ваш підпис?

— Звичайно.

— Але чому ви так упевнені, навіть не глянули на нього? — вигукнув суддя.

— Тому, що я не вмю писати, — спокійно відказав селянин.

— Чи не знає пан перукар, чому волосся сивіє раніше, ніж вуса?

— Бо вуса на двадцять років молодші...

Біля місця, де продають автомобілі, якийсь пан розмірковує вголос:

— Хто має гроші, той купує авто, а в кого грошей нема, той вмирає власною смертю.

Зустрілись дві приятельки:

— Кажуть, тобі симпатизує виятково начитаний юнак?

— Так. Вчора він приніс мені "Теорію відносности" Айнштейна.

— І ти читаєш цю книжку?

— Ні, почекаю, поки з неї зроблять фільм.

Інструктор звертається до жінки, яка вчиться водити авто:

— Вам говорили, що ви маєте чудові очі?

— О так. І не раз.

— То якого ж біса пані не слідкує тими чудовими очима за дорожними знаками?!

Репортер запитує дідуса:

— Що пан думає про мінісукні?

— Вони надто дорогі. Я мусив купити собі нові окуляри.

— Що б ти робила, коли б мала стільки грошей, як Софія Лорен?

— Ніколи про це не думала... Але що б робила вона, коли б мала мої гроші?!

— Іване, чи правда, що твій син покинув школу?

— Мабуть, правда: ти вже п'ятий мені про це кажеш.

— Як пройшло у вас лікування на мінеральних водах? Чи досягли ви бажаних результатів?

— Спасибі, лікарю, досягла. Двох доньок видала заміж.

в США і Канаді
Ціна 60 центів

If not delivered please return to:
M O L O D A U K R A I N A

Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

Concrete Forming London Ltd.

LONDON, ONTARIO

(Foundations and floors.)

УКРАЇНСЬКА ФІРМА ОПАЛОВОЇ ОЛИВИ ALASKA Fuel Ltd.

83 SIX POINT ROAD
TORONTO, ONT.
M8Z 2X3

24-годинна шкора і солідна
обслуга!

Чищення і напрана форнесів
безплатна.

Телефонуйте вдень і вночі

Тел.: 231-2281
231-2282

Обслуга гарантована!

ДОБІРНИЙ, ФАХОВО

О Б І Д ПРИГОТОВАНІЙ

З ПОВНОЮ ОБСЛУГОВОЮ.
ДЛЯ ВЕСІЛЬ, БЕНКЕТІВ
та інших прийнять

JOE'S CATERING

WEDDINGS, SHOWERS,
BANQUETS
and OTHER RECEPTIONS

THE BEST TREAT
and SERVICE"

Call 766-7471
J. WASIUK

АРКА ЗАХІД

2282 Bloor Street West
Toronto 9, Ontario
Tel.: 762-8751

В нас можна набути книжки,
українські часописи та жур-
нали, пластинки, друкарські
машинки, різьбу та кераміку,
полотна, нитки і вишивки.

Маємо великий вибір дарун-
ків на різні okazji.

Просимо ласкаво нас відвідати!

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР

чоловічих, студентських
і хлоп'ячих костюмів

НА ЛІТНІЙ СЕЗОН

як також різних фасонів
і кольорів
СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST

Toronto, Ontario

Tel.: 364-4726

ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.

WAREHOUSE STORE

Великий вибір хатніх меблів:

вітальня, спальня, їдальня,
холодильники, пральні
машини, електричні і
газові печі, телеві-
зори, радіо.

423 COLLEGE STREET

Toronto, Ontario

Tel.: 364-1434